

DARBININKAS

LIII NR. 51 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 24, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

1940 liepos 21 ir 23, 1968 liepos 14 - 20

Pavergtų Tautų Savaitės prasmę tebesaugoja Kongresas, mažiau vyriausybė — Savaitę pradėjo atnaujindama oro susisiekimą su Maskva

GĖDOS DIENA: agresijos smurtas

Liepos 20 Pietų Vietnamas vadina gėdos diena. Tą dieną prieš 14 metų buvo Ženevos sutartim perskelta Vietnamo teritorija.

Liepos 21-22 gėdos diena gali laikyti lietuviai. Tą dieną svetima jėga suvarė tariamos "liaudies seimo" narius į teatrą, kad "nubalsuotų" įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą. To "seimo" atstovas dr. Garmus, nugirdęs iš anksto, kad "liaudies seimas" turės laidoti Lietuvos nepriklausomybę, nuvyko pas Maskvos įgaliotinį Dekanovą. Į jo paklausimą Dekanovas nusišypsojo ir atsakė: "...matote, jei ne ši minia, kuri nušlavė jūsų nepriklausomybę, tai šie tankai rodo, kad Lietuva jau nebegali būti nepriklausoma". Kai Garmus pareiškė nebusuosias už Lietuvos prijungimą, Dekanovas į tai: "Tik pamėginkite. Yra priemonių daryti taip, kaip mes norime, o jų mes pakankamai turime".

Tos sovietinės priemonės — tankai, įgulos, vietinio elemento kurstyimas, šantažas, grasinimas.

Praėjo 28 metai nuo tos gėdos dienos, ir priemonės nepasikeitė. Dabar jas mėgina naudoti prieš Čekoslovakiją. Ši gėda sutampa taip pat su liepos mėnesiu.

N. Y. Times neslepia susirūpinimo, kad grasinimas gali būti Čekoslovakijoje įvykdytas, kada Amerika tebekalba apie bičiulystę su Sovietais. Tačiau Čekoslovakijos dabar kitokia padėtis nei prieš 28 metus Lietuvos, nei prieš 20 metų pačios Čekoslovakijos. Viena, buvo aliarmuoti laiku pačios Čekoslovakijos gyventojai. Antara, Europos komunistinis pasaulis stovisi savo simpatijom Čekoslovakijos pusėje. Ir gėdos

GINČAS DEL TEISEJŲ

Kongrese ir spaudoje tebeina ginčas dėl vyriausio teismo teisėjų Abe Fortas ir Homer Thornberry. Antrasis senato jau patvirtintas. Bet kilo nesusipratimas, kai jis pasiskelbė, kad Kongreso darbų tvarkos komisijoje jis kurį laiką dar pasilikis. Ar tada jis turi teisę būti teisėju ir kongresmanu? D. Lawrence aiškino D. Column liepos 16, kad tai prasielkimas su konstitucija, kuri išskyrė vykdomąją ir teisiamąją valdžią, ir jų negalima suplakti viename asmenyje. Abe Fortas dar nepatvirtintas senate vyr. teismo pirmininku. Prieš jį akciją ypačiai varo kongresm. Griffin. Jis aiškina, kad naują teismo pirmininką turėtų skirti naujas prezidentas. Jo aiškinimą atmetė ir resp. vadas Dirksenas. Bet iškilo naujas klabliukas: teisių komisija dabar apklausinėja Abe Fortas, ar jis, būdamas LBJ paskirtas vyr. teismo nariu, nebuvo sykiu ir jo asmeninis patarėjas. Tai vėl valdžių suplakimas.

nebijančiai Maskvai gali rodyti, kad "neapsimoka", vynuogės dar neišsirpusios.

GARBĖS DIENA: agresijos padarinių nepripažinimas ir gal...

Liepos 23 yra garbės diena. Amerika tada, vienintelė, paskelbė valstybės sekretoriaus pavaduotojo Sumner Welles pareiškimą, kuriuo nepripažįstamas Baltijos valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą. Kaip valstybės departamento pareigūnas Alton L. Jenkins Baltijos moterų tarybos surengtame 50 metų nepriklausomybės minėjime tiksliai pastebėjo: "Si inkorporacijos nepripažinimo politika tebegalioja ir šandien" (To dokumento pilną tekstą originaline kalba pakartojame skyrium).

Tebegalioja 28 metai. Ši liepos 23 garbė protarpiais suspindėdavo skaisčiau, protarpiais prigedavo. Populiarus buvo prezidento Rooseveltto gūžiantis pareiškimas Alto deo gacijai 1940.10.15: "...ateis laikas, ir Lietuva vėl bus laisva". Tas pareiškimas ilgą laiką buvo gavinęs viltis, nors to paties prezidento pareiškimas Stalinui buvo ir kitokios prasmės. Daug žadantis buvo 1952 kandidato į prezidentus Eisenhowerio šūkis "Liberation", kuris betgi po trejų metų išvirto garsiąja Ženevos egzistencijos dvasia. Tam pačiam prezidentui priklausio ir pirmosios Pavergtų Tautų Savaitės skelbimas 1959. Irgi liepos mėn. trečiąją savaitę... Eisenhowerio įpėdiniai prezidentai kartojo Pavergtų Tautų Savaitės proklamacijas, tačiau be pirminės prasmės, kurią buvo davęs Kongresas ir Eisenhoweris — apeidami tytom tikrąjį pavergtų tautų kankintoją Sovietus. O prezidentų atstovai J. Tautose sutartinai su Sovietais kalbėjo apie pavergimo naikinimą Afrikoje, bet tylėjo apie pavergimo naikinimą Baltijos kraštuose ir kitur, kur pavergėjas yra komunistas.

Veltui Kongresas mėgino atstatyti Pavergtų Tautų Savaitės garbę, tikrą prasmę ir anai garbingai 1940 liepos 23 dienos nepripažinimo politikai duoti aktyvumo prasmės. Tokia buvo 1966 lapkričio 22. Kongreso vienigai priimta rezoliucija, reikalaujanti kelti J.

Antikomunizmas — ne iš to galo

The Boston Globe liepos 11 paskelbė, kad Josef Mlot-Mroz, kuris sakės esąs lenkų laisvės kovotojas prieš komunizmą, nu-teistas 6 mėnesiam kaip "vi-suotinis rėksnys ir koliotojas" (railer and brawler). O tokis jis pasirodė susirėmęs su dr. Spock ir kitais sąmokslu prieš mobilizaciją šalininkais. Kai po sprendimo teisėjas jį išvadino "nuolatiniu triukšmadariu", jis pasisukęs į publiką sušuko: "God bless America".

Prieš mėnesį jis buvo susirėmęs ir peiliats subadytas Roxbury su "beturčių žygio" šalininkais.

Tautose Baltijos tautų klausim. Bet vyriausybė tos garbės vykdyti nesiėmė.

IRONIJOS DIENOS: Pavergtų Tautų Savaitės proga suartėjimas su pavergėju

Šių metų prezidento proklamacija tokia pat blanki, kaip ir pernykštė. Jai tinka sen. Hruska šiemet pasakyti žodžiai apie pernykštę proklamaciją:

esą ji neminėjo nei agresoriaus Rusijos nei agresoriaus kom. Kinijos; neminėjo nė pavergtųjų tautų. Nes esą mes statome tiltus, kuriais stiprinamos sovietų karinės jėgos ir jų galėjimas išlaikyti pavergtuosius.

O Daily News kolumnistas proklamacijos ypatingą prasmę parvyškino ironija: esą Pavergtų Tautų Savaitę šiemet prezidentas pradėjo, atnaujindamas tiesioginį oro susisiekimą su Maskva... Tas susisiekimas buvo nutrauktas, kai Sovietai pastatė Berlyno sieną. Atnaujintas

ne tada, kai siena panaikinta, bet kai Sovietai pavartojo naują spaudimą prieš Berlyną ir Vokietiją. Tai nervų karas, ir jame laimėjo ta pusė, kuri turi ištvėrmės savo agresijai...

Kongresas ir šiemet ėmėsi atitiesti Pavergtų Tautų Savaitės garbingą prasmę. Sen. Th. Dodd iniciatyva rezoliucija susieta su naujos sovietinės agresijos reiškiniu — Čekoslovakija. O Kongreso, kaip tautos valios reiškėjo, balsus pareiškė iki liepos 19 11 senatorių ir 52 kongresmanai.

SUMNER WELLES, valst. sekretoriaus pavaduotojo, 1940 liepos 23 pareiškimas:

During these days, the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of three small Baltic Republics, Estonia, Latvia and Lithuania, were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors, have been rapidly drawing to their conclusion. From the day when the peoples of these Republics first gained their independent and democratic forms of government, the people of the United States have watched their admirable progress in selfgovernment with deep and sympathetic interest.

The policy of this government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities, no matter whether they are carried on by the

use of force or by the use of threat. They are likewise opposed to any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak.

These principles constitute the very foundations upon which the existing relationships between the twenty-one sovereign republics of the New World rests. The United States will continue to stand by these principles because of the conviction of the American people that, unless the doctrine in which these principles are inherent once again governs the relations between nations, the rule of reason, of justice, and of law — in other words, the basis of modern civilization itself — cannot be preserved.

Prof. Vytautas Marijošius diriguos simfoniniam orkestrui PLB seimo koncerto metu. Seimo koncertas įvyks rugsėjo 1 d. 7:30 val. vak. Lincoln Center patalpose. Bilietai gaunami jau iš anksto pas A. Raventą, 87-66 95th Street, Woodhaven, N.Y. 11421.

Kai durnelis nuvyksta į Maskvą

"PAZANGIŲ JĖGŲ" PRASŪMAS

Dabar Vakaruose madoje daug dėmesio kreipti į visokius įvykius Sovietų Sąjungoje ir bandyti į juos kaip nors įjungti. Belgijoje yra susikūręs Flamanų akcijos komitetas Rytų Europai, kuris po to, kai buvo nuteisti Sov. Sąjungos rašytojai ir intelektualai, pasiuntė Sov. Sąjungos aukščiausios tarybos pirmininkui Podgornio prašymą atleisti nuo bausmių ir išleisti į laisvę Galanskovą, Ginzburgą, Dobrovolskį, Siniavskį, Daniel, Bukovskį, Chaustovą ir kitus. Tas raštas taip suredaguotas:

"Ekscelencija, mes kreipiamės į jus su prašymu, kuris turi tiesioginio ryšio su kova, vykstančia visame pasaulyje tarp reakcijos ir pažangos jėgų. Šios kovos centre yra siekimas transformuoti visuomenę. Generalinė JT asamblėja priėmė žmogaus teisių deklaraciją, atsakančią pažangiųjų jėgų troškimui. Mes su pasitenkinimu pastebėjome tą faktą, kad Sov. Sąjungos min. pirmininkas A. Kosyginas balandžio mėn. pasiuntė Teherane vykstančiai tarptautinei žmogaus teisių konferencijai telegramą, pritardamas žmogaus teisių deklaracijos principam".

"Deja, šios teisės yra daugelio kraštų ignoruojamos, pvz. Portugalijoje, Graikijoje, Kinijoje ir t.t. Pažangiosios viso pasaulio jėgos, įimant ir sovietų tautą, jungiasi į kovą prieš tų teisių pažeidimą. Mūsų komitetas iš savo pusės daro viską, kas tik yra jo galioje, palaikyti ir paremti tai kovai. Mes, drauge su viso pasaulio viešąja opinija, atidžiai sekėme išskeltas bylas sausio mėn. Galankovui, Ginzburgui, Dobrovolskiui ir Laškovai. Jie buvo nuteisti dėl savo įsitikinimų, dėl to, kad skleidė savo įsitikinimus ir bandė sukurti opoziciją. Mums taip pat žinomas visas reikalas Siniavskio, Daniel, Bukovskio, Chaustovo. Šie asmenys taip pat buvo nuteisti dėl jų įsitikinimų. Tuo tarpu žmogaus teisių deklaracijos 19 str. sako: "Kiekvienas žmogus turi teisę į įsitikinimų ir jų išraiškos laisvę. Ši teisė apima laisvę ginti savo įsitikinimus be jokių varžymų, laisvės ieškoti, gauti ir skleisti informacijas visokiais būdais, neatsižvelgiant į valstybių sienas".

"Šie metai buvo pavadinti žmogaus teisių metais. Pažangiosios jėgos, vyriausybės ir piliečiai turi dėti visas pastangas, kad tos teisės būtų respikuojamos visuose pasaulio kraštuose. Štai dėl ko mes kreipiamės į jus, kaip į Sovietų Sąjungos galvą, prašydami, vardan tų idėjų, atleisti nuo bausmių Galanskovą, Ginzburgą, Dobrovolskį, Siniavskį, Daniel, Bukovskį, Chaustovą. Atleidimas šiem asmenim visų pažangiųjų jėgų bus laikomas kaip aiškus palaikymas kovos su viso pasaulio reakcija. Mes esame tikri, kad jūs didžioji tauta visados bus pirmose šios kovos eilėse".

Prašymą pasirašė trys rašytojai, keturi profesoriai, 2 laikraščių redaktoriai, vienas dailininkas ir dar pora asmenų.

SUMANYTA — PADARYTA

Jau iš prašymo turinio matyti, kiek tie žmonės yra naivūs, nepažįstą, kas yra komunistinis režimas ir kaip jis supranta "įsitikinimų laisvę". Manydami, kad jie padarė labai didelį žingsnį, beginant žmogiškąsias laisves, nutarė, kad tasai raštas, kuriame tvirtinama, kad "didžioji rusų tauta bus pirmose kovos už žmogaus teises eilėse", turi būti žinomas visai rusų tautai, o ne vien tik Podgorniu, kuris tikriausiai jo neįdės, pvz. į Pravadą ar kitą kompartijos laikraštį. Sumanyta tad siūsti specialų pasiuntinį, kuris išmugeliu-

tų atspausdintų to prašymo tekstų ir juos paskleistų Sov. Sąjungoje. Sumanyta — padaryta: pasiūstas kažkoks Roger De Bie, kuris grįžęs pasakoja apie savo atliktą misiją.

"Nuo gegužės 30 iki birželio 7 aš buvau Maskvoje, pasiūstas Flamanų akcijos komiteto Rytų Europai. Šios kelionės tikslas buvo praveisti amnestijos akciją. O toji akcija — padalinti sovietų intelektualam keletą šimtų kopijų prašymo, nusiūsto Podgorniu, dėl jaunų intelektualų... paleidimo. Antroje šios akcijos dalyje pramatyta padalinti to prašymo kopijų ir fotografijų liaudžiai.

Padalinimas prašymo ir fotografijų neturėjo sudaryti sunkumo, nes aš vaidinau naivų turistą. Pirmiausia studijavau aplinką, kurioje būtų geriausias platinimas turimos medžiagos, ir žiūrėjau, ar aš kartais nesu sekamas.

Taigi birželio 6 pradėjau savo akciją. Pasirinkau įėjimą į Maskvos metro "Arbat" stotį, nes ten buvo daug žmonių. Ypač daug jaunimo. Iš karto žmonės manimi visai nesidomėjo. Aš ėmiau šaukti "Taika", "Draugystė", bet ir tai neturėjo miniai jokios reikšmės. Kada aš pradėjau garsiai minėti Siniavskio, Daniel, Dobrovolskio, Bukovskio vardus, rankoje laikomus lapelius ėmė grobstyti iš manęs. Gal dešimt minučių galėjau taip veikti, tik staiga pajuntu, kad kažkas iš užpakalio suėmė man rankas. Supratau, kad tai policininkas. Bet žmonės jo nebijojo ir vis dar ėmė iš mano rankų lapelius. Kai policininkas griebė juos konfiskuoti, aš juos numečiau į minią.

Tuoju, mane areštavus, buvau nuvestas į mažą kambarėlį, esantį ten pat metro stotyje, kur ant durų buvo parašas "Milicija". Civilis, kuris įdėjo mane su policininku, visą laiką rėkė ant manęs, bet aš jam paaiškinau, kad nesuprantu rusiškai, tad veltui jo šauksmas.

Policininkas nežinojo, ką su manim daryti, ir ėmė skambinti telefonu savo viršininkams. Du civiliai visą laiką stebėjo mane; juodu turbūt buvo iš KGB. Aš jiems aiškinau, bet jie nekrepė į mano žodžius jokio dėmesio.

Po pusvalandžio atvyko du karininkai ir ėmė telefonu su kažkuo kalbėtis. Po valandos kambarėlis buvo pilnas policininkų, bet jie, atrodo, nė vienas nenorėjo imtis atsakomybės. Tiktai 21 val. atvyko inspektorius kalbąs angliškai ir prašė, kad aš pasiaiškinčiau".

IKI PASIMATYMO... KGB POŽEMIUOSE

"Po 15 minučių, lydymas dviejų policininkų, buvau taksi nuvežtas į policijos Nr. 6 būstinę. Čia prasidėjo oficialus apklausinėjimas. Iš pradžių klausimai buvo bendri, bet paskui policijos inspektorius norėjo man įrodyti, kad aš maišausi į man nepriklausančius reikalus. Rašytojų atvejas priklauso išimtinai Sov. S-gai, ir niekas kitas neturi teisės į jį kištis. Aš jam atsakiau, kad šis reikalas liečia ir mane, nes tai pažeidimas žmogaus teisių, kad kiekvienas žmogus turi teisę turėti skirtingą nuo valdžios nuomonę, kiekvienas turi teisę ją skleisti ir visa tai yra garantuota žmogaus teisių deklaracijoje, kurią pasirašė ir Sov. Sąjunga. "Kaip tik šioji deklaracija duoda man teisę veikti, kaip aš veikiu".

Policijos inspektorius, atrodo, nerado kitų argumentų, ir aš tiesiau savo kalbą, tvirtindamas, kad ir gen. Gregorenko platinęs lapelius ir dėl to neturėjęs jokių nemalonių. Paklausė: "Iš kur tu tai žinai?" — "Iš Times" atsakiau. Jis man

(mukelta į 8 pl.)

ZMONĖS KURIUOS ISAUGINO NEPRIKLAUSOMA LIETUVA (3)

Mes neturime nė vieno istoriko tokiam darbui

Atsako prof. Z. Ivinskis į kun. Br. Liubino klausimą, ar mūsų istorikai turi galimybių nuvalyti bolsėvikių klastojamą Lietuvos istoriją.

PROF. IV. Uždavinys yra sunkus, ikišiolinėmis mūsų sąlygomis tremtyje sunkiai įmanomas! Žinia, gausiais sovietiniais leidiniais yra užverstos ir laisvojo pasaulio bibliotekos. Jų galima lengvai įsigyti knygyne. Situot atžvilgiu Vilniaus akademija ir "Kapsuko" universitetas Vilniuje yra nepalyginami veržlesni už kitados kai kurias mūsų mūšiasias ištaigas nepriklausomoje Lietuvoje. Juk Vytauto D. bibliotekos viename kambaryje iki palubių liko prikrauta įvairių fakultetų mainam skirtų raštų ir žurnalų, kurių šiaudien ir Vak. Europos bibliotekose, deja, su žiburiu vis reikia ieškoti... (!)

Ar mes galime pajėgti šiaudien duoti tokį efektyvų ir savą "antidotum", kuris pasiektų mūsų tėvynės lietuvių ausis? Tam dideliu darbu reikia ne tik atsidėjusių, pasirodusių žmonių, bet ir stambių lėšų.

Tremtyje turime gausius būrius Lietuvos istorijos mylėtojų. Tai yra džiugus faktas. Ir mūsų periodikoje yra daug savų praeitį liečiančių straipsnių. Džiugu konstatuoti, kad, besvarstant mūsų tautos ir valstybės laisvinimo rūpesčius, gana daug dainomasi į žymius net tolimos, jau seniai pradingusios praeties didžius įvykius. Kartais betgi atrodo, jog ir mes pradėdami "pertempti", kitu atžvilgiu "perrašyti" savo tautos didingus žygdarbius, kad jie dar labiau atliktų savo funkcijas laisvinimo propagandos bei tautos didybės ir jos interesų palaikymo srityje.

Kai žmogus dabartyje turi daug kompleksų ir pasąmonėje yra varginamas menkavertišku jausmu, jis dar labiau absoliutina savo protėvių didžius darbus bei žygius. Nelinkėčiau, kad ta kryptimi užsimezgusi tendencija tremtyje dar toliau būtų vystoma. Tada jau tik-

Laiškas redakcijai

Gerbiama Darbininko Moderatoriumi Malonėkite Jūsų laikraščio skaitytojams pateikti šią pataisą:

Darbininke liepos 17 d., pirmame puslapyje tilpo anonimo korespondento žinia, užvardinta: **Detroito lietuvių gedulas.**

Ten sakoma, jog didesnė ašarų priežastis, negu kun. B. Dagilio mirtis, buvusi, kad vysk. V. Brizgys laikęs pamaldas angliškai.

Rašes, matyti, pamaldose nedalyvavo.

Sv. Mišias laikė 9 kunigai, jų tarpe du nelietuviai. Jos buvo laikomos angliškai. Visos kitos pamaldos bažnyčioje ir kapuose buvo laikomos lietuviškai. Jas laikė vysk. V. Brizgys.

Kiek kokių pasauliečių dalyvavo, manau, niekas neskaičiuo. Kunigų nelietuvių buvo daugiau, negu lietuvių, dalyvavo vienas iš Detroito vyskupų, lietuvių vienuolių dalyvavo 2, gi nelietuvių, kurių įstai goje kun. B. Dagilis keliolika metų kapelionavo, ir kitų — virš 20.

Jeigu pamaldomis buvo kas nepatenkintas, tai man atrodė buvo padaryta klaida, kad buvo parinkta ne ta bažnyčia, kur velionis buvo kasdieninis lankytojas, o ta, su kuria jis mažai ką bendro turėjo, kurios klebonas buvo išvykęs ir grįžo telefonu išsuktas tik laidotuvių išvakarėse, kad nebuvo kam išsiaiškinti su Kurija, kas ir kokias pareigas atliks. Pareigas ėmėsi skirstyti atvykę svečiai, o ne Kurija ar parapijos klebonas. Vysk. V. Brizgys

rai priėjus prie savos istorijos "krizės", ir į mūsų teigimus su pašaipa žiūrėti ne tik svetimieji, bet ir tie savieji, kurie dar nusimano apie istorijos mokslo paskirtį.

Neplėtodamas tos minties plačiau, noriu tik paminėti num visiem gerai žinomas suomių pavyzdį. Iki 19-tojo amžiaus galo jie juk neturi turtingos istorijos, nebent tik rusifikatoriaus general-gubernatoriaus Bobrikovo nužudymą (1898) galima būtų paminėti... O vistik visos trys Baltijos tau-

Prof. J. Eretas ir prof. Z. Ivinskis studijų savaitėje Vokietijoje. Nuotr. kun. J. Dėdino

tos gali nuosirdžiai suomiams pavydėti jų heroizmo 1939-40 žiemos kare. Jie stoji priešintis tuo metu, kai užšalę ežerai ir pelkės nebebuvo kliūtis prieš tankams. Suomių šiaudienė ar artimos praeties heroizmas parodo, be kitko, V. Linno "Nežinomas kareivis — Karelijos kryžiai". Iš to romano, kurio titule yra žodžiai "patriotai kovoja už savo žemę", yra padarytas ir filmas ir opera. Zinoma, ir mūsų pokario partizanų žygiai Lietuvoje užsitarnauja panašaus dėmesio.

Grįžtant prie Jūsų iškelto klausimo, linkėčiau, kad visu rimtumu būtų stengiamasi komunistinių leidinių teigimus bei klastojimus atremti. Jeigu manote, kad lietuvių visuomenė turėtų tam reikalui sudaryti mūsų istorikams materialines darbo sąlygas, klausimas komplikuoja. Iki šiol mes neturim nė vieno istoriko, kuris išimtinai tokiam darbui atsidėtų. Kai dėl Europoje pasilikusių istorikų, ar prie istorijos darbo pritačiusių, mano žinios, kiekvienas iš jų turi pats žiūrėti, koku būdu išsilaikyti "vandens paviršiuje", ar savo egzistencijos "balansą" suvesti.

Dr. K. Ambrozaičio apskaitimu mes turime net keliolika viešų ir pusiau privačių fondų ("I Laisvė", 1968, Nr. 42, p. 48). Akivaizdoje to fakto reikia tačiau didžiai apgailestauti, kad, pvz., Romoje dabar sėdintieji istorikai arba visai neturi sąlygų atsidėti moksliniam darbui, arba yra priversti savo egzistencijos labai — redaguoti ir spausdinti ukrainiečių istorijos "Monumenta", kurių 6-sis tomas tuoj turi pasirodyti...

Čia nebe norėčiau leisti į ligus pamokymus kitiems, kaip

KADA AMERIKIETIS RAŠO APIE LIETUVĄ

SPAUDA

Tautinių šokių šventė Chicagoje rado atgarsio vietos amerikiečių spaudoje — Chicago Tribune, Chicago Sun-Times, Chicago's American. Būdinga amerikiečių spaudai, kad pagrindas ar atrakcija buvo Nixono dukrų dalyvavimas šventėje. Nepatraukė jos dėmesio nė paties gubernatoriaus Shapiro dalyvavimas bei žodis.

Didžiausia išimtis buvo Chicago Daily News (kuris mus pasiekė VI. R. deka). Liepos 6, dar šventės išvakarėse, laikraščio bendradarbis Norman Ross su visu rūpestingumu pažūrėjo į Lietuvą kaip politinę problemą. Straipsnio ("Lietuviai tiesiesia laisvės") santrauką Elta taip apasakoją:

Pažymėjęs, kad tą savaitgalį žymi dalis Chicagos šimto tūkstančių lietuvių rodys savosios, dabar Sovietų okupuotos šalies kultūrinį palikimą, autorius priminė, kad tokios šventės rengiamos kas penkeri metai, ir vis Chicagoje. Šį kartą jaunimas nuo 6 iki apie 25 m. amž., apsirengęs tautiniais kostiumais, išsustačius pagal senoviškus pavyzdžius, atliks 20 šokių. Ta proga autorius priminė Roberto Payne pasisakymą apie lietuvių liaudies dainas, kuris rašė: "Lietuvos dainos kupinos tokio grožio ir primityvaus puošnumo, kokio man neteko sutikti Vakarų literatūroje, neskaityti ankstyvųjų Graikijos salų dainų. Jos atrodo tartum būtų kurtos ankstyvą pasaulio rytmetį ir tebėra rasotos".

Toliau Norman Ross priminė, kad Lietuvos, kaip ir kaimyninės Latvijos bei Estijos žmonės, mažai ką teturi dainuoti apie dabartį. Laisvės ilgesio ir prievartos bodėjimosi dainos dabar nutildytos, vykdam aršios rusifikacijos programą, primestą tiems kraštams, kai Sovietai juos prisijungė 1940 metais. Buvo masinių deportacijų. Vaikai atimami nuo tėvų, bاندančių skiepyti jiems tikėjimą Dievu. Bažnyčios paverčiamos ateizmo muziejais. Gimtosios kalbos vartojimas siaurinamas. Gyvenimo lygis, jau galėjęs varžytis su Skandinavijos kraštų gyvenimo lygiu, nusmukdytas ligi skurdaus sovietinio gyvenimo lygio...

Bet pusantro milijono Vakaruose gyvenančių baltų, sako Chicago Daily News autorius, saugo, ką gali, iš savo tradicijų ir pagerbia jas, ypač šiais

metais, kai minima 50 metų sukaktis nuo tų kraštų nepriklausomybės atgavimo, laimėto audringuoju metu, kai Rusijoje carinės valdžios vieton atėjo komunistinė. Deja, tada tie kraštai išsilaikė laisvi vos apie 22 metus, ligi slaptoju nacių-sovietų susitarimu Hitleris pasigrobė didžiumą Lenkijos teritorijos, o Stalino valion buvo atiduotos Baltijos tautos, neturėjusios jokio palinkimo patekti į tai, ką anuo metu Molotovas pavadino "garbinga Sovietų Sąjungos šeimai". Dabartinie padėčiai apibūdinti straipsnio autorius priminė A. Stevensono 1961 metais pareiktą nuomonę: "Tai kolonijinis pavergimas. Tai aki-vaizdi aneksija teritorijų, priklausančių tautoms, kurios lygiai myli laisvę ir lygiai turėtų pagrindo naudotis teisėmis, kaip ir Afrikos, Azijos ar Amerikos tautos". Ir dar esą pažymėtina, kad anot paskutinio ACEN

News nurodymo, neseniai Maskvos ratifikuota JAV - Sovietų konsulinė sutartis netaikoma nei trijų Baltijos valstybių teritorijoms, nei jų piliečiams.

Išvakarinis Chicagos skaitytojų dėmesio atkreipimas į lietuvių šventę baigiamas tokiais samprotavimais:

Tai nelėmeta ironija, kad jų (baltiečių) nepriklausomybės 50 metų sukaktis sutampa su Visuotinės Jungtųjų Tautų Deklaracijos Žmogaus Teisių Deklaracijos Žmogaus Teisių Deklaracijos Žmogaus Teisių Deklaracijos 20-ties metų sukaktim, — deklaracijos, kuri skelbia, jog tautų apsisprendimo teisė yra visų kitų teisių įgyvendinimo pagrindas.

Anot Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko V. Sidzikausko, "Mūsų kovos dėl apsisprendimo teisės baigiamasis istorijos skyrius dar turi būti parašytas". Šį savaitgalį Chicagos lietuvių bendruomenė su delegatais iš Kanados, Pietų Amerikos ir net Šveicarijos reiškia savo tikėjimą, kad skyrius bus džiugus.

Kalifornijos ir Wisconsin gubernatoriai už Lietuvą

Los Angeles, Calif. — "Jau seniai turėjome labai aiškiai pasakyti Sovietų Sąjungai, kad ji nieko nelaukdama turi pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, ir toms trims taiką mylinčioms valstybėms turi būti grąžinta pilna laisvė ir nepriklausomybė", — taip neseniai kalbėjo Kalifornijos gubernatoriaus Ronald Reagan, įsijungdamas į Rezoliucijoms Remti Komitetą. "Padėsiu kuo ir kaip galėdamas perkeltiant Pabaltijo kraštų bylą į Jungtines Tautas ir ją ten tinkamai apginant. Jei JAV-bių Kongresas yra už tai,

kas. Be minėtų poros įtakingų amerikiečių, šiomis dienomis į Rezoliucijoms Remti Komitetą įsijungė eilė ir kitų amerikiečių. Iš plačiau žinomų paminėtini: W. Russell Arrington, Illinois steito senato narys ir šiuo metu einas to senato pirmininko pareigas; Robert W. Packwood, Oregon steito legislaturės narys ir įtakingas asmuo tame steite.

Komitetą remia amerikiečiai

Rezoliucijoms Remti Komitetą tai nėra koks tai naujas mūsų veiksnys, o amerikiečių junginys, kovojąs už Pabaltijo kraštų laisvę. Šiuo metu tai organizacija dar vadovaujama lietuvių, bet gali ateiti diena, kada vadovybė pereis į kitų ran-

kas. Be minėtų poros įtakingų amerikiečių, šiomis dienomis į Rezoliucijoms Remti Komitetą įsijungė eilė ir kitų amerikiečių. Iš plačiau žinomų paminėtini: W. Russell Arrington, Illinois steito senato narys ir šiuo metu einas to senato pirmininko pareigas; Robert W. Packwood, Oregon steito legislaturės narys ir įtakingas asmuo tame steite.

Komitetą remia amerikiečiai

Bent šiuo metu nė viena kita grupė ar organizacija nedirba konkretnio darbo kovoje dėl Lietuvos laisvės, kaip kad Rezoliucijoms Remti Komitetas. Kieto ir intensyvaus darbo pasėkoje yra jau atsiekta laimėjimų. Rezoliucijoms Remti Komiteto rezoliucijos Lietuvos laisvės reikalu pravedimą JAV-bių Kongrese VLIK-o pirmininkas dr. J. K. Valiūnas pavadino fantastišku laimėjimu Lietuvos laisvės byloje. Laimėjimų bus ir daugiau, jei tik visi noriai ir visomis išgalėmis jungsimės į šį žygi. Rezoliucijoms Remti Komitetui reikia ir visų galimų darbo rėmimų, ir visos galimos piniginės paramos. Visais reikalais rašyti: Rezoliucijoms Remti Komitetą, Post Office Box 77048, Los Angeles, California 90007. IT.

Kalifornijos gubernatoriaus įsijungė į Rezoliucijoms Remti Komitetą. Iš k. l. d. gubern. Ronald Reagan, Kalifornijos respublikonų veikėjas C. B. Fabian, O. Bielskis ir Lietuvos gen. konsulas dr. J. Bielskis. Nuotr. L. Kanto

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietas lietuvių sueina pasikalbėti, pasivašinti. Pravažiujantieji ar atvykusiųjų į Waterbury, sustoję čia sutiks saviškį. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gėrimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mėsos nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Igal laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dežutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (Prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armaukauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia sermenims dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6134.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos, 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame mūšėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (2112) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiskimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stalybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statyba atliekama sąžiningai pagal susitarimą už labai prienamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6709; 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, (312) 476-2242

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance, Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val., šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GĖRIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GERIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2089. Juozas Bruzinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom pramogoms užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiaiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikeite ir įstikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmdieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiūniamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuviams ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ-BRUZINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA atlieka visus patarnavimus siunčiant dovanų siuntinius į Lietuvą. Užsakomi Hoehner akordeonai, daniški maisto siuntiniai, SSSR gamybos automobiliai bei kitos prekės. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tu siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniamis daiktų — geriausių siuntiniam ir tai pigiausiaiomis kainomis; pas mus gausite viską, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly. Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Lėkraišti tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsniais ir korespondencijomis redakcija talso savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Paminėta pavergtų tautų savaitė

Pavergtos tautos yra antrojo pasaulinio karo nusikaltimų išdava. Paprastai prie tų nusikaltimų tepriskiriami masiniai žmonių žudymai, ypač žydų, apie kuriuos daugiausia kalbama ir rašoma. Nuolat pabrėžiamas vokiečių nacių žiaurumas. Nusikaltėliai vis dar tebeieškomi, tebegaudomi ir teisiama. Norima ne tik nepalikti nė vieno nenubausto kaltojo, ne tik atsiesti dantimi už dar, bet ir niekada neužmiršti, kiek žydams pralietu krauju. Žaizda laikoma negyjanti ir nebeužgydoma. Tačiau tai ne vienintelė praėjusio karo padaryta žaizda. Apie 100 milijonų žmonių Europoje dar tebekraujuoja.

Sovietų Rusija nėra mažesnis žmogžudys už buvusią Hitlerinę Vokietiją. Pastarosios nėra jau virš 20 metų. Pokarinė demokratine Vokietija yra daug padėjusi pastangų surasti ir nubauti Hitleriniam nusikaltėliams. Ką iki šiol padarė Sovietų Rusija saviem žmogžudžiam nubauti? Paskelbė, jog tai buvo Stalino nusikaltimas, reabilitavo kai kuriuos nužudytus, kuriems tai nei šilta nei šalta, paleido kelis nukankintus invalidus kaip šmėklas — ir viskas. Žiaurus bolševikinis režimas nepasikeitė. Masės žmonių tebekentia vergija ir persekiojimą. Bet apie tai tylima, lyg Rusijoje nužudytų žmonių kraujas būtų kitoks tik dėl to, kad žudė rusai bolševikai, o ne naciai vokiečiai. Šie siautėjo apie dešimt metų, o anie tebesiautėja jau virš penkiasdešimt metų. Ir aukų skaičius nepalyginamai didesnis. Nukankintų žmonių kaulais nuklota ne tik visa Rusija, bet ir rytinė Europa ir Azijos dalis.

Antrasis karas buvo pradėtas Stalino ir Hitlerio sąmokslu — slapta sutartimi 1939 rugpjūčio 23. Abu tarptautiniai

nusikaltėliai dalinosi Baltijos valstybėmis, Suomija ir Rumunija, abu drauge puolė Lenkiją. Hitleris skelbė, kad eina "vaduoti" Lenkijoje pavergtų vokiečių, o Stalinas — ukrainiečių ir gudų, bet nei vienas nesakė, kad jau buvo pasidalinę tomis ir kitomis žemėmis. Kodėl šiandien Sovietų Rusijos vadovybė nepasmerkia to nusikaltimo ir neišleidžia iš savo nagų užgrobtų žemių ir pavergtų tautų?

Priežastis paprasta: bolševizmas savo grobuoniškumu toli pralenkia buvusį carizmą. Sovietų Rusija šiandien yra pati didžiausia ir plėšiausia imperialistinė — kolonialinė valstybė. Tai yra taip pat praėjusio karo palikimas ir nedovanotinas nusikaltimas.

Pokario laikais gavo nepriklausomybę daugybė naujų valstybių ir valstybių. Senosios kolonijos beveik visai išnyko Afrikoje ir Azijoje. Istoriijoje niekad nėra buvę tokio didelio, masinio išsilavinimo. Bet nėra buvę ir tokio didelio prieštaravimo bei melo. Sovietų Rusija prikiša kitiems kolonializmą ir grobimą, gi per tą laiką yra užgrobusi Baltijos valstybes, suomių Kareliją, rumunų Besarabiją, rytinę Prūsiją, vergais satelitais yra pavertusi Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Bulgariją, Rumuniją, rytinę Vokietiją. Be to, kiek yra pavergtų ir naikinamų nerusų tautų Kaukaze, Turkestane, Kazakstane, visam Sibire. Kas ir kur kelia balsą prieš šią vergiją?

Pavergtų tautų savaitė ir šiemet JAV prezidento Johnson pasirašyta liepos 10 ir paskelbta liepos 15. Galėjo ši proklamacija būti ir atštresnė. Nemaloniu atsitiktinumu tas pats prezidentas tą pačią liepos 15 atidarė ir tiesioginį oro susisiekimą tarp New Yorko ir Maskvos...

Amerika minėjo Pavergtų Tautų Savaitę liepos 14-20

Atsišaukimus paskelbė Jungtinių Valstybių prezidentas, New Yorko gubernatorius, New Yorko miesto majoras; Kongresui pateikta rezoliucija. Tuos dokumentus čia skelbiame jų originaline kalba

JUNGT. AMERIKOS VALSTYBIŲ PREZIDENTO PROKLAMACIJA, pasirašyta L. B. Johnson liepos 10 ir paskelbta liepos 15

Whereas the joint resolution approved July 17, 1959 (73 Stat. 212) authorizes and requests the President of the United States of America to issue a proclamation each year designating the third week in July as "Captive Nations Week" until such time as freedom and independence shall have been achieved for all the captive nations of the world; and

Whereas human freedom, national independence, and justice are fundamental rights of all peoples; and

Whereas the enjoyment of these rights, to which all peoples justly aspire, remains severely limited or denied in many areas of the world; and

Whereas the United States of America, in keeping with the principles on which it was founded, has sought consistently to promote the observance

REZOLIUCIJA NR. 374, senatoriaus Thomas J. Dodd ir kt. senatui įteikta liepos 15

Sen. Thomas J. Dodd kreipėsi į pirmininkaujantį, kad siūlo rezoliuciją, kuria senatas patvirtintų iš naujo savo paramą Pavergtų Tautų Savaitės tikslams ir užtikrintų pavergtas tautas, jog Amerika teberemia jų pastangas kovoje dėl valstybinės laisvės ir žmogaus teisių atgavimo. Pažymėjo, kad rezoliuciją remia taip pat Nebraskos sen. Curtis, Colorado sen. Dominick, Arizonos sen. Fennin, Wyomingo sen. Hansen, Nebraskos sen. Hruska, Ohio sen. Lausche, Iowa sen. Miller, Illinois sen. Percy, Pensilvanijos sen. Scott, S. Carolinos sen. Thurmond, New Yorko sen. Javits, Connecticut sen. Ribicoff.

REZ. 374
Whereas recent events in Czechoslovakia and Poland and other countries in Central Europe, and the growing evidence of intellectual dissent

and nationalist ferment in the Soviet Union itself, call for a reaffirmation of American support for the right of men and nations to be free;

Whereas the President of the United States, acting on the basis of a resolution enacted by the unanimous vote of the United States Congress, has, each year since 1959, designated the third week of July as Captive Nations Week, and

invited appropriate observance by the American people; and
Whereas the year 1968 has, in addition, been designated Human Rights Year by the United Nations; Now therefore be it

Resolved, That it is the sense of the Senate that our observance of Captive Nations Week this year should be reinforced by our assurance to all the peoples of the captive nations that American Congress and the American people are not indifferent to their plight, but that, on the contrary, we watch their struggle for the restoration of their national freedom and of their basic human rights with the greatest sympathy and admiration; and that it is our fervent hope that these peoples, who have suffered so cruelly in the post-war years, will in the years to come be permitted to determine their own future without the threat of external intervention.

Whereas the year 1968 has, in addition, been designated Human Rights Year by the United Nations; Now therefore be it

Resolved, That it is the sense of the Senate that our observance of Captive Nations Week this year should be reinforced by our assurance to all the peoples of the captive nations that American Congress and the American people are not indifferent to their plight, but that, on the contrary, we watch their struggle for the restoration of their national freedom and of their basic human rights with the greatest sympathy and admiration; and that it is our fervent hope that these peoples, who have suffered so cruelly in the post-war years, will in the years to come be permitted to determine their own future without the threat of external intervention.

Whereas the year 1968 has, in addition, been designated Human Rights Year by the United Nations; Now therefore be it

Resolved, That it is the sense of the Senate that our observance of Captive Nations Week this year should be reinforced by our assurance to all the peoples of the captive nations that American Congress and the American people are not indifferent to their plight, but that, on the contrary, we watch their struggle for the restoration of their national freedom and of their basic human rights with the greatest sympathy and admiration; and that it is our fervent hope that these peoples, who have suffered so cruelly in the post-war years, will in the years to come be permitted to determine their own future without the threat of external intervention.

of fundamental human rights throughout the world;

Now, Therefore, I, Lyndon B. Johnson, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 14, 1968 as Captive Nations Week.

In Witness Whereof, I have hereunto set my hand this 10th day of July in the year of our Lord nineteen hundred and sixty-eight, and of the Independence of the United States of America the one hundred and ninety-third.

and nationalist ferment in the Soviet Union itself, call for a reaffirmation of American support for the right of men and nations to be free;

Whereas the President of the United States, acting on the basis of a resolution enacted by the unanimous vote of the United States Congress, has, each year since 1959, designated the third week of July as Captive Nations Week, and

NEW YORKO GUBERNATORIAUS PROKLAMACIJA, pasirašyta Nelson A. Rockefeller ir jo sekretoriaus Alton G. Marshall, paskelbta liepos 14

The fate of the peoples under Communism remains a deep concern of all men committed to the liberty and integrity of each individual human being.

The resiliency of the human spirit is exemplified currently by the welcome efforts of the Czechoslovak people and government to assert anew their humanist and democratic tradition. The greater freedom of the Czechoslovak people can be a threat to no one, and it is compatible with the security of everyone.

Over the past decade, the Communist world has moved with startling speed away from a unity that once appeared wholly monolithic. Within Communist nations, there appear the intellectual ferment and political unpredictability of a new generation of leaders; the people are finding ever

invited appropriate observance by the American people; and
Whereas the year 1968 has, in addition, been designated Human Rights Year by the United Nations; Now therefore be it

Resolved, That it is the sense of the Senate that our observance of Captive Nations Week this year should be reinforced by our assurance to all the peoples of the captive nations that American Congress and the American people are not indifferent to their plight, but that, on the contrary, we watch their struggle for the restoration of their national freedom and of their basic human rights with the greatest sympathy and admiration; and that it is our fervent hope that these peoples, who have suffered so cruelly in the post-war years, will in the years to come be permitted to determine their own future without the threat of external intervention.

bolder ways to assert their own minds.

In the last analysis, our power in the world critically depends on our commitment to the progress and freedom of all peoples. Peoples everywhere look to us for leadership in

NEW YORKO MIESTO MAJORO PROKLAMACIJA, pasirašyta John V. Lindsay

Liepos 16 Lindsay pavaduotojas Timothy W. Costello priėmė miesto valdybos patalpose Pavergtos Europos Seimo atstovus, dalyvaujant atitinkamų kraštų vėliavom ir organizacijų atstovėm, apsisiausiom tautiniais drabužiais. Costello perskaitė proklamaciją ir ją įteikė seimo pirmininkui dr. George M. Dimitrovui:

WHEREAS: The Congress of the United States by unanimous vote passed Public Law 86-90 establishing the 3rd week in July of each year as Captive Nations Week and inviting the people of the United States to observe this week with appropriate prayers, ceremonies and activities expressing their sympathy with and support for the just aspirations of captive peoples for freedom and independence, and

WHEREAS: The people of Eastern and Central Europe as well as those in other parts

Kolonizotoje Lietuvoje
RETAS KAS TURIM
SALDYTVUVA

Tiesos redakcija pradėjo laikraštįje viešas diskusijas apie tai, iki kelintos valandos Vilniuje turėtų būti sekmadieniais atidarytos maisto parduotuvės. Įvedant 5 darbo dienų savaitę, tas parduotuves sekmadieniais pradėjo uždarinėti 2 val. po pietų, ir tik kai kurios lieka atdaros iki 5 ar net 7 val. Gyventojai sekmadienį išvyksta į paupius ir pamiškes ir nebegali suspėti grįžti maisto nusipirkti. O iš anksto prisipirkti negali, nes, esą, "retas kas turim šaldytuvą".

Ryšium su tokiu pareiškimu iškyla mįslė — kodėl gi retas kas teturi šaldytuvą dabar, kai net čia pat, Alytų, yra didžiulis šaldytuvų fabrikas, taigi šaldytuvus — ne importinė prekė. Tiesa, Alytaus "Snaigės" mažučios, bet mažiems butams tai dar geriau. Kaip tyčia, tu pačių diskusijų metu buvo paskelbta, kad čia pat, netoli nuo Vilniaus paleido į darbą naują elektros gaminių turbiną, kuri viena pagamina elektros 25 kartus daugiau, negu būdavo pagaminama "visoj buržuazinėj Lietuvoj"... Taigi elektros bado nėra, turėtų būti ir pigi. Maža to. Tuo pačiu metu paskelbė, kad Mažeikiuose statoma kompresorių šaldytuvams gamykla, kuri netrukus pradėsianti gaminti kasmet po milijoną kompresorių šaldytuvams. Taigi viskas suplanuota milžinišku mastu. Ir vis dėlto "retas kas turim šaldytuvą". Ar ne todėl, kad planuojama ne Lietuvai? (Elta)

— Vyriausio teismo veikla pagal Gallupą opinijoje vertinama labai nepalankiai 52 proc., labai palankiai 36 proc. Nepalankumas auga.

bringing about their liberation and independence and in restoring the enjoyment of their religious freedoms.

We Americans are proud that many refugees from oppressed countries have found asylum in the home of the free. We have benefited from their coming. They have become valued neighbors, loyal and industrious contribution to our national life.

In a divided world, the future of their fellow men in the Captive Nations must be the concern of free peoples everywhere.

NOW, THEREFORE, I, Nelson A. Rockefeller, Governor of the State of New York, do hereby proclaim July 14-20, 1968, as

CAPTIVE NATIONS WEEK in New York State.

of the world are being denied fundamental human rights in pursuing their own destiny; and

WHEREAS: The desire for liberty and independence by the overwhelming majority of peoples in these conquered nations constitutes a powerful deterrent to tyranny and aggression; and

WHEREAS: The freedom-loving peoples of the captive nations look to the people of the United States for Leadership in attaining their freedom and independence,

NOW, THEREFORE, I, JOHN V. LINDSAY, Mayor of the City of New York, DO HEREBY PROCLAIM the week of July 14-20, 1968, as "Captive Nations Week"

in New York City, and call upon our citizens to observe this week by offering prayers and dedicating their efforts for the peaceful liberation of oppressed and subjugated peoples all over the world.

VATIKANO IR LIETUVOS KOMUNISTŲ DIALOGAS

Elta-Press, Romoje italų kalba leidžiamas biuletenis, paskelbė apie vykstantį "dialogą" tarp katalikų Bažnyčios ir komunistų Lietuvoj. Plačiai "atsifruoti" Adriano Guerra, Italijos komunistų dienraščio bendradarbio straipsniai — reportažai, kuriuos jisai parašė prieš kiek laiko paviešėjęs Lietuvoj ir vilniškių "dialogo" dalyvių "priinformuotas".

Straipsnyje atskleidžiama, kas iš Vilniaus tame "dialoge" dalyvauja. Būtent, Justas Ruginius (komisaras kulto reikalams tvarkyti), Vladas Niunka ("Komunisto" redaktorius ir "vatikanologas") ir jų neviešas delegatas Romoj, Edvardas Juozėnas (adresas Romoj: Via Gecorov VII, nr. 221). Pirmajame biuletenio puslapyje parodytos ir jų visų fotografijos šalia montažo, simbolizuojančio religijos padėtį, esančią šalia neva vykstančio "dialogo". (E)

A. GIEDRIUS

ŠILIOUS

(5)
Kai užaugau, paprasčiau tėvelio, kad nušertų man bėrą žirgelių; kad nušertų man bėrą žirgelių; kad nušertų man bėrą žirgelių; ir išleisčių pas mergeles joti. Kai nušėre man bėrą žirgelių, siuntė liepę į karužį joti. — Elzbieta, kokie nuostabiūs žodžiai!... Dainuok, dainuok.

Kad aš joju per Vilniaus miestelį — stovi, žiūri trys būriai mergelių. Nežiūrėkit į mane, mergelės: aš bernelis — jaunas kareivėlis.

Tviska blizga prie šalies kardelis, aukštai žėri mano kepurėlė... — Ta daina — kaip sapnas, Elzbieta, — gėrisi Šilius. — Iš kur tu surinkai tokius žodžius? Kas tave išmokė taip dainuoti?

— Motinėle mane išmokė. Išmokau ir iš kitų. Dainavau bū-

ryje ir išmokau. Daug žmonių moka dainų.

— O tu, Elzbieta, ar daug moki?

— Gal šimtą, gal daugiau.

— Ar tiek daug gali atsiminti?

— Galui, Petreli. Dieną nakti dainuočiau — visų neišdainuočiau.

— Tu nuostabi moteris, Elzbieta.

— Ką tu kalbi, Petreli! Man drovu, kai tu taip sakai... Pasiklausyk, aš tau dar padainuosiu...

Ir ji dar dainuoja. O jisai klausosi, gėrisi ir stebisi.

Kai ramus ir garsus vakaras, artimesnieji kaimynai nugirsta Elzbieta dainuojant. Nugirsta ir kalbant. O jaunimas kartais susitaria po kelis ir eina pasistatydami pasiklausyti, ką Elzbieta dainuoja, ką juodu kalba. Nugirsta ir stebisi: tos kalbos labai keistos. Kartais jis taip nukalba, kaip mažas vaikas... Ir pradėjo šnibždėti

jaunimas, kad Šilius ne viso proto. Tas kalbas perėmė ir kiti. O tuoju ir užuojauta Elzbietai: iškio galvelę kaip į tvorą — visą amželi vargs!

Daugiau ir daugiau ausų pasiekė ta pasaka. Jau ir abejonės neliko, kad Šilius — nei šoks, nei toks... Vargšė Elzbieta! Ipuolė kaip muselė ir išrūgas. Vargas su tokiu vyrų. Kaip su mažu vaiku! O kas ten dar žino, kaip juodviejų velenėle! Gal kasdien ašaras ryja moteriškė. Neveltui kartais ir tokias dainas dainuoja, kaip ta piemenėlio daina:

Ašaros per veidus krinta, beveik kasdien vėju mintas — kas gal apskakti, kaip sunku ganyti!

Ir gano, ir saugo savo vyrelį, kaip mažą vaikelį, kaip bandos ėrelį. Ir saugos, ir ganys, kol gyvos akys...

Bėgo metai. Kaimynai patylo mis guodė Elzbieta, o ji nė vienu žodžiu, nei vienu motu nei išsidavė, kad būtų nepatenkinta. "Gal ir gerai jai?" pagaliau spėjo žmonės. "Jau metuose ištekėjo, o čia vyras — tik vyras. Neviena našlaitė."

Labiau pradėjęs senti, Šilius dar tylesnis pasidarė. Elzbieta kur tik galėdama jį vadavo, net karklų dažnai parnešdavo iš pamituvio. Tik pynimo nemokėjo, kaip jis. Dabar ir malkas jį pati kapojo.

(Bus daugiau)

Pirmieji V tautinės stovyklos išpūdžiai

Tūkstantinė lietuviško skautiško jaunimo minia susirinko į gražų Rako ažuolyną V-jai tautinei stovyklai, auksiniam lietuviškosios skautijos jubiliejui paminėti.

Sesės

Liepos 9 įvyko iškilmingas stovyklos atidarymas. Viena po kitos kilo vėliavos.

Štai darnios sesių gretos šaunios vadovės, vyriausia seserijos stovyklos vadovybė. Štai ir vyriausia LSS skautininkė v.s. Malvina Jonikienė pristato V-sios tautinės stovyklos seserijos vėliavą jautriu žodžiu. Seserijos stovyklos viršininkė v.s. fil. Mega Barniškaitė priima vėliavą, pasveikina stovyklon susirinkusias seses, dalindamasi su jomis viltimi artimojo ateity išskelti vėliavą Gedimino kalne.

Broliai

Taip pat ir brolija tą pačią dieną savo vėliavą aikštėje atidarė stovyklą. Stovyklos viršininkas LSB vyriausias skautininkas v.s. Vladas Vijeikis pa-

sveikino iš keturių kontinentų suskridusius brolius. V-sios tautinės stovyklos viršininkas v.s. Antanas Saulaitis uždegė brolijos aukurą, iš kurio draugininkam uždegti fakelai. Su fakelais broliai nužygiavo į savo pastovykles, kur suliepsnojo pirmieji brolijos laužai.

Akademikai

Skautai akademikai bendrijos aikštėlėje taip pat iškėlė trišpalvę, kurią link medžių viršūnių lydėjo Lietuvos himno garsai. Akademinio skautų sąjūdžio pirmininkas v.s. fil. Eugenijus Vilkas pasveikino susirinkusius brolius ir seses akademikus.

Jūrininkai

V-jė tautinėje stovykloje stovyklauja ir jūrų skautai. Jiem vadovauja j.v.s. Bronius Juodelis. Jų pastatyto švyturio šviesa, matoma visoje stovykloje, ne vienam primena Klaipėdą ir uosto švyturį. Netoli stovyklos esančio ežero pakrantėje jūri-

ninkai įsirengė savo uostą, kur vyksta visi jūriniai pratimai.

Oro skautai

Brolijos pastovyklėje stovyklauja ir oro skautai. Jų pastovyklė iš tolo galima atskirti iš oro skautam būdingų papuošimų. Čia ir Lituanicos modelis, ir lėktuvo propeleris virš vartų, lėktuvo formos iškastas išpuostas skautiškas stalas.

Brolių pilys

Brolija savo vėliavų aikštėje pastatė brolijos medį, ant kurio sukabinti visų stovyklaujančių vietovių herbai. Savo rajonus ir pastovykles brolija suskirstė pilimis. Štai Merkinės pilis — Vokietijos ir Anglijos skautų; Krėvės pilis — Kalifornijos; Trakų pilis — Atlanto rajono; Vilniaus pilis — Montrealio; Ariogalos pilis — Toronto; Kano pilis — Detroito; Pilėnų pilis — Clevelando; Liškavos pilis — Chicago. Jūrų skautų pastovyklė pasivadina Klaipėda, oro skautų — Lituanica, skautų vyčių — Vytis.

Sesių rajonai

Seserija turi keturis rajonus. Džukijos rajonui priklauso: Kernavės tuntas—Chicago, Gabilijos tuntas — Detroit, Neries tuntas — Omaha.

Suvalkijos rajonui: Aušros Vartų tuntas — Chicago, Neringos tuntas — Cleveland, Nidos laivas — Chicago.

Zemaitijos rajonui: Baltijos tuntas — Boston, Neries tuntas—Waterbury, Neringos tuntas—New York, Neringos tuntas — Worcester, Palangos v-ja — Elizabeth, Šatrijos v-ja — Hartford, Aušros d-vė — Putnam, Dainavos v-ja — Rochester, Zemaitės d-vė — Philadelphia, Palangos tuntas — Los Angeles.

Aukštaitijos rajonui: Šatrijos tuntas — Toronto, Sirvintos tuntas — Hamilton, Neringos tuntas Montreal, Žalgirio v-ja — St. Catherines, Simano Daukanto v-ja — London, Rugiagėlių d-vė—La Salette, Maiorionio d-vė — Vancouver. Visi vienietai iš Kanados.

Stovyklauja šie dvasininkai: kun. v.s. J. Vaišnyš, S.J., tautinės stovyklos dvasios vadas, kun. ps. A. Kezys, SJ, seserijos stovyklos dvasios vadas, kun. s. J. Pakalniškis, brolijos stovyklos dvasios vadas. Brolijos rajone taip pat stovyklauja kun. s. S. Kulbis, SJ, iš Kanados, ir evangelikų skautų dvasios vadas v. s. A. Trakis.

Tėvynės diena

Liepos 13 šeštadienį, tautinės stovyklos stovyklautojai paminėjo Tėvynės dieną. Didelėn aikštėn atžygiavo tvarkingai susirikiavę visos stovyklaujantis jaunimas. Plazdėjo įvairių vie-

netų vėliavos, nešamos šventiškausi sėsių ir brolių. Protarpiais matėsi ir sveičiai — kitataučiai skautai su savo vėliavomis. Minios sveičių iš artimesnių ir tolimesnių vietų pripildė aikštės atkrantes. Dangun pakilo vienuolika vėliavų. Jas palydėjo Amerikos ir Lietuvos himnai.

Sveikinimai

Garbės estradoje — visa eilė skautų vadovų ir visuomenininkų. Atžygiuojančius vienuetus ir garbės sveičius pristato per mikrofoną v.s. Flora Kurgonienė. Ji pristato ir atsilankiusius kitataučius vadovus. Rikiuotė sustoja, susiformuoja. V-sios tautinės stovyklos viršininkas v.s. Antanas Saulaitis perima mikrofoną, sveikina visus, stovyklautojus ir sveičius. Sveikina ir seserijos vyriausia skautininkė v.s. M. Jonikienė, ir brolijos vyriausias skautininkas v.s. Vl. Vijeikis. Taip pat stovyklautojus sveikina ir ASS pirmininkas v.s. Eug. Vlikas, PLB pirm. J. Bachunas, Vliko atstovas ps. fil. R. Kezys.

Daina ir malda

Toliau sesė Kurgonienė pristatė stovyklos garbės sveičius, o po to v.s. Saulaitis įteikė ordinus asmenim, apdovanotiems suakutuvinių metų bėgyje. Skautas Algis Tamošiūnas pasveikino pasveikindamas Lietuvai: "Mūsų ir jūsų (likusių tėvynė) viltys išsipildys". Pasveikindamas palydėjo daina "Lietu-

va brangi". Tėvynės dienos iškilmės baigtos tėvo Vaišnio malda. Skautai ir sveičiai išsiškievė, bet neilgam, tik iki didingo bendro laužo.

Pamaldos

Rytojaus dieną, sekmadienį, stovyklautojai ir sveičiai susirinko iškilmingom mišiom, kurias atnašavo vysk. V. Brizgys. Jam asistavo kun. v.s. J. Vaišnyš, S.J., kun. ps. P. Garšva, MIC, kun. s. S. Kulbis, SJ, ir kun. A. Račkauskas. Tuo pačiu metu kun. v.s. Ansas Trakis atlaikė pamaldas evangelikam.

Vėl didingas paradas

Po mišių vėl visi susirinko didžiojon aikštėn. Vėl didingus paradus, lydima lietuviškų maršų. Vėl gražios gretos, spalvingos vėliavos. Broliis Saulaitis dar kartą pasveikino visus. Vysk. Brizgiui įteiktas Geležinio Vilko ordinas. V. s. Molis perdavė eilę raštu gautų sveikinimų. Dar sveikino v.s. S. Kairys, Ozel (latv. s-kas), Wilks (latvė s-kė), estas Yudo Jaerimas, v.s. Mega Barniškaitė, buv. seserijos vyriausia skautininkė v.s. Ona Zailskienė, buvę tarybos pirm. v.s. K. Palčiauskas, v.s. E. Kerzonas ir vysk. V. Brizgys. Latvių vyriausias skautininkas savo sveikinimą perdavė lietuviškai. Kitataučiai su lietuvišiais pasikeitė dovanėlėmis.

Garbės sveičių tarpe dar buvo — prof. I. Končius, pirmasis vyriausias skautininkas

v.s. V. Šenbergas, v.s. K. Žilinskienė—pirmoji vyriausia skautininkė nepr. Lietuvoje, jaunoji vada ir daugelis kitų.

Po sveikinimų visi sustoję pakartojo skauto-ės įžodį. Sveičiai pradėjo skirstytis, su savim išsiveždami tiktai gražius išpūdžius iš V-sios tautinės stovyklos.

ps. B. Kidolienė

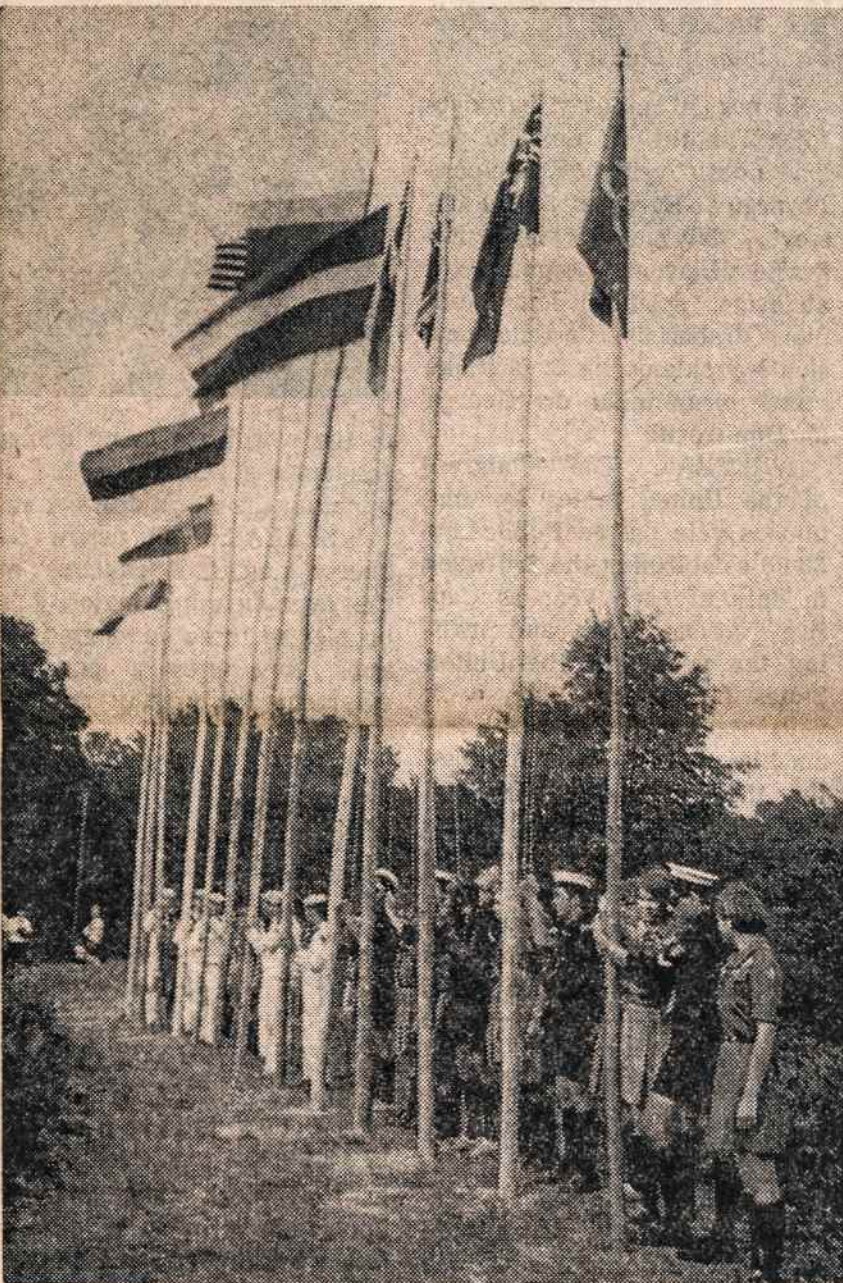
STOVYKLAUTOJUS SVEIKINO

Gauta telegrama iš Vatikano. Šv. Tėvas laimina skautų sąjungą, švenčiančią auksinį jubiliejų ir vykstančią į penktąją tautinę stovyklą.

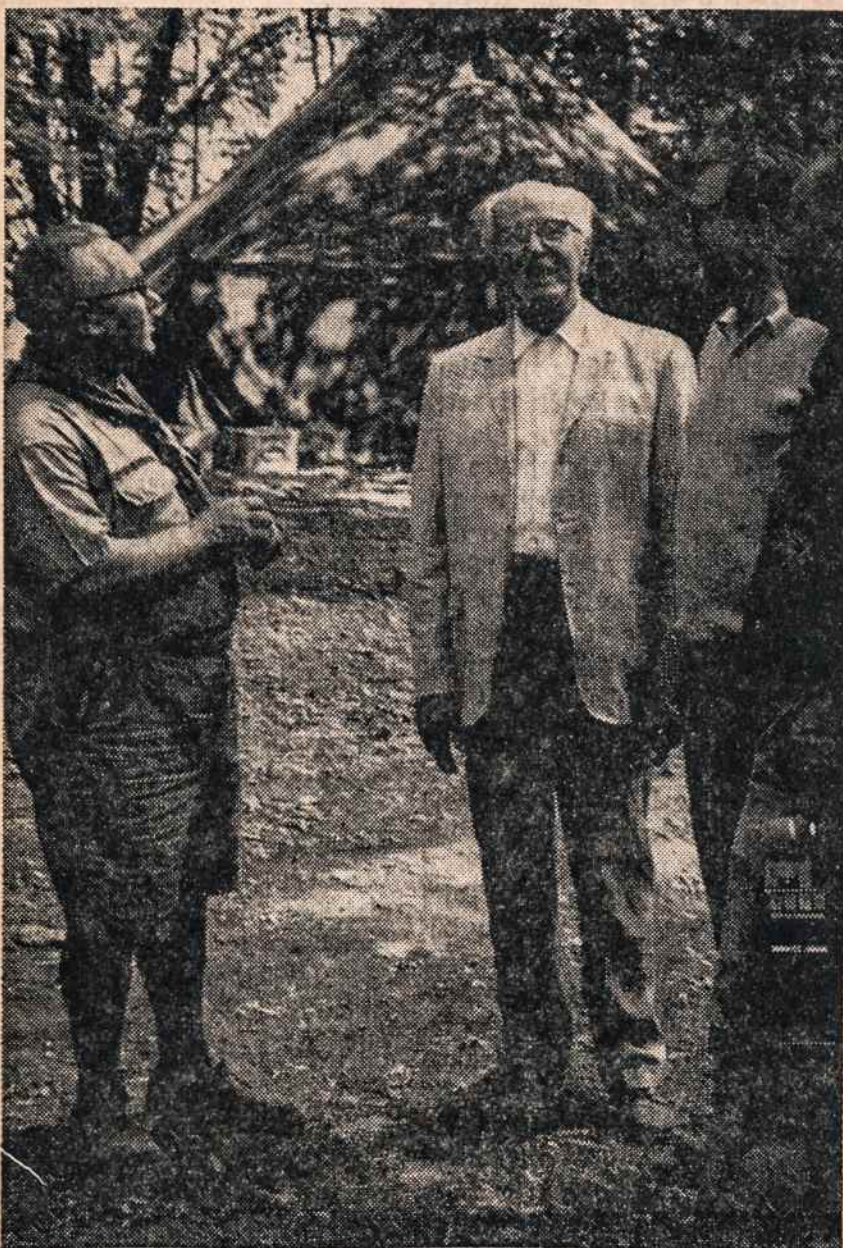
Amerikos skautų BSA Vyr. Skautininkas Barber, pats negalėdamas tautinė stovyklon atsilankyti, taip pat atsiuntė laišką, sveikindamas lietuvišką skautiją, švenčiančią savo penktąją dešimtmetį.

Ateitininkų Fed. Vado sveikinimas:

"Brangūs Skautijos vadovai, sesės skautės ir broliai skautai, džiaugiuosi atvažiuojant į V-ją tautinę stovyklą ir miela matyti šimtus jaunų ir gražių veidų ir visad būdinių širdžių. Aukite ir stiprėkite idealais ir darbais, ir visuomet išlikite Dievo, Tėvynės ir artimo tarnyboje. Džiugu matyti stovyklos vaizdus ir patirti mielą vaišingumą. Visu nuoširdumu, dr. Justinas Pikūnas, Ateitininkų Federacijos Vadas".

Vėliavų kalnas V tautinėje stovykloje

V tautinės stovyklos viršininkas v.s. A. Saulaitis ir PLB pirm. J. Bachunas. Visos šio puslapio nuotraukos G. Peniko.

BALTIC POWER!

Mūsų visuomenė ir spaudoj ryškėja mintis: Lietuvos laisvimo reikalui per ilgai visas viltis dėjom vien į JAV.

Neseniai pasaulį apvažiavo dr. J. K. Valiūnas. Daugely šalių jam pavyko per televiziją kalbėti Lietuvos reikalais, pavyko spaudoje paskleisti žinių apie Lietuvą ir jos išlaisvinimo pastangas. Su įtakingais žmonėmis kalbėjo apie Lietuvos padėtį, net išgavo iš filipiniečių pažadą išskelti Lietuvos pavergimo klausimą Jungtinėse Tautose.

Štai kokių išvadų priėjo dr. Valiūnas: reikia daug daugiau asmenišką kontaktą su įtakingais žmonėmis visuose kraštuose; būtina galėt iš karto pristatyt atitinkamus dokumentus diplomantų paprašo; reikia sekti tarptautinę politiką ir kiekviena proga kelti Lietuvos pavergimo neteisębę. Reikia ir pinigų. Trumpai tariant, mūsų veikla turi būt tarptautinio pobūdžio.

Kiek turim sugebančių pasinaudot dr. Valiūno patarimais ir pasekti jo pavyzdžiu? Turim keliaujančių po pasaulį, bet tai daugumas turistai. Turistam įtakingi žmonės sunkiai prieinami, o be to, paprastai turistai neturi nei noro nei pasiruošimo būti diplomatais. Be turistų, turim važiuojančių į įvairias šalis biznio reikalais, siunčiamų bendrovių. Turim mokslininkų, kurie vyksta į tarptautinius suvažiavimus. Yra svetur studijuojančių, vienas kitas net Talkos Kuopoj. Šie žmonės sugebėtų būti Lietuvos "ambasadoriais" ir turėtų galimybių prieiti prie žmonių aukštoje pozicijose. Viena bėda: tokių žmonių nedaug.

Kiek turim žmonių, sugebančių greit ir tinkamai paruošt reikiamus duomenis vienu ar kitu klausimu? Afrikos tautos mieliau skaito prancūzų kalba, Pietų Amerikos — ispanų.

Kiek turim žmonių rimtai sekančių įvairių tautų politiką ir sugebančių išskelti mūsų reikalą taip, kad jis atrodyt natūraliai išplaukęs iš iškilusių politinių situacijų?

Retoriški tai klausimai. Ir žmonių ir pinigų turim per mažai. Reikia dairytis talkos "nelietuvių" tarpe.

Artimiausi "nelietuviai," kurie sielojasi tais pačiais reika-

lais, tai latviai ir estai. Tačiau bendra veikla, kuri vyksta jau nuo seniai, ypatingų rezultatų neduoda. Rengiami bendri koncertai, parengimai, minėjimai — bet kiekviena grupė daugiausia domisi savo žmonėm. Gal mes per panašūs, kad vieni kitus užintriguotumėm?

Politikoj kartu dirbama Pavergtų Europos Tautų Seime, bet ir iš to veikimo išpūdis, kad kažkaip kiekviena tautybė dirba atskirai.

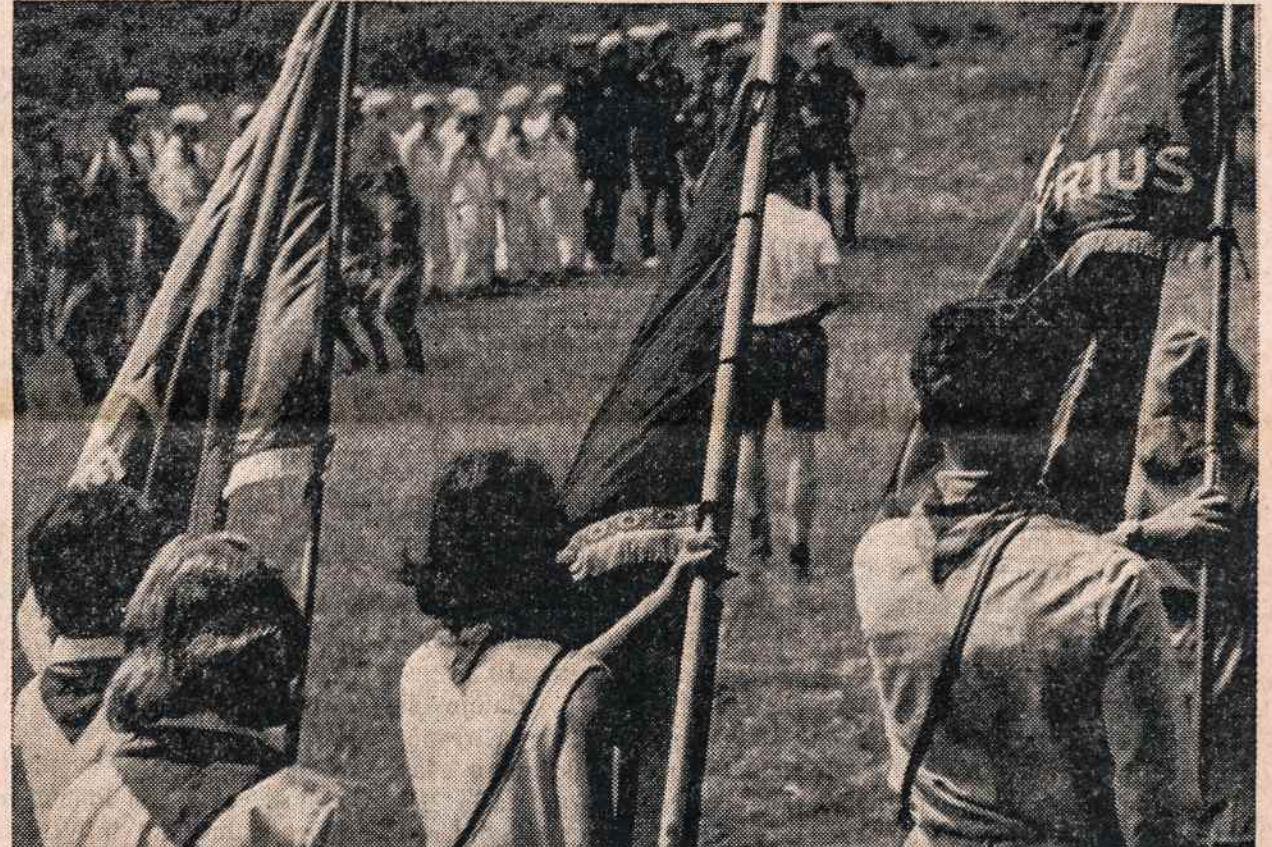
Trim tautom atskirai kreiptis į visas pasaulio šalis neįmanoma, o dar svarbiau — neišmintinga. Lietuvos reikalo atskirai nieks neklibins — jei vaduojam Lietuvą, norom nenorom turim vaduoti ir Latviją. Užtat būtina galvot, kaip galėtumėm sujungti jėgas. Tačiau, jeigu iki šiol tos jėgos natūraliai nesusijungė, gal turuomose rėmuose ir neišmintinga būtų "per nevalią" kokios bendros veiklos norėt.

Kviečiu pagalvot apie lietuvius, latvius ir estus, kurie dar nepajungti žmogaus teisių reikalavimui pavergtiems savo tautiečiams. Yra nemažai žmonių, kurie tradicinė mūsų veikloje nemato vertės, bet tikslu svarbos neneigia. Yra kitų, kuriems į darbą išjungti trukdo per silpnas tėvų kalbos mokėjimas. Prie pastarųjų galima priskaičiuoti ir nemažai svetimtųjų sukūrusių šeimas su lietuvišiais, latvišiais ar estais. Šie irgi mieliai prisidėtų, jei turėtų kaip. Bendra baltų organizacija, kurioj būtų vartojama gyvenamojo krašto kalba, būtų kaip tik toks vienetas, kuris galėtų suburt daug naujų rankų mūsų darbui. Nauja organizacija galėtų patraukt tuos, kurie nori ieškot naujų būdų brautis į pasaulio sąžinę.

Teoretiškai tokia nauja baltų organizacija skamba priimtina, bet kas tokią kurs? Kurt nebereikia. Tokia organizacija egzistuoja nuo 1965. Per paskutinius veiklos metus ji turėjo pajamų 12,942.16 dol. Sovietų Sąjunga ją jau pažįsta ir spėjo apšaukti "agitatorių gauja." Nors lietuvių visuomenė apie šią organizaciją beveik nieko nežino, ji kilo iš lietuviuose tokiu plataus atgarsio turėjusio lapkričio 13 žygio, New Yorke. Kalbu apie BATUN'ą.

Elona Vaišnienė

New Haven, Conn.

Vėliavos parado metu V tautinėje stovykloje

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO MONOGRAFIJA

Kaip spaudoje buvo skelbta, Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje sumanė išleisti Lietuvos Universiteto Kaune suakutuvinį leidinį. Tame stambiam leidinyje (virš 500 p.) bus universiteto kūrimosi ir veiklos istorija, fakultetų veiklos apžvalgos, senesnių profesorių ir žymesnių studentų atsiminimai, studentų organizacijų veiklų aprašymai ir įvairių universiteto įstaigų aprašymai, universiteto personalo darbų bibliografija.

Monografijos medžiagos paruošimo darbas smarkiai pasitūmėjo. Gegužės 5 d. vysk. V. Brizgio bute įvyko redakcinės komisijos posėdis, kuriame be šeimininko dalyvavo šie profesoriai: S. Dirmantas, P. Čepėnas, P. Jonikas, J. Meškauskas, M. Mackevičius, kun. J. Pauperas, J. Rugis ir kun. P. Dilys.

Iš vyr. redaktoriaus P. Čepėno ir įvairių fakultetų apžvalgų redaktorių pranešimų, paaiškėjo monografijos redagavimo pažanga.

Pagrindinis straipsnis — Lietuvos Universiteto istorija — jau baigiamas dr. A. Rukšos rašyti. Kai kurių fakultetų apžvalgų jau parašytos ar bus parašytos iki 1-mo rugpjūčio mėn. Kitų fakultetų jau gauti eilės katedrų aprašymai. Gauti jau ideologinių studentų organizacijų aprašymai. Be to, turime

atsiminimus prof. V. Tumėnienės ir prof. K. Regelio bei prof. I. Končiaus. Įdomių atsiminimų atsiuntė ir keli buvę studentai. Atsiminimų laukiam ir daugiau; jie pagyvins mokslinį veikalą ir padarys jį įdomesnę skaitytojams.

Į monografijos ruošimo darbą be redakcinės komisijos narių įsijungė buvę universiteto

profesoriai: dr. K. Krivickas, dr. A. Plateris, dr. Z. Ivinskis, dr. J. Girmius ir dr. J. Girmius. Kai kurių pasizeidėjusių bendradarbiauti dar laukiame raštu.

Kurie norėtų parašyti atsiminimus ar atsiųsti nuotraukų, prašomi kreiptis į vyr. redaktorių prof. P. Čepėną, 6015 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

Lietuvių tautos kankinių paminklas — šv. Marijos Gailestingumo Motinos Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima rašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701, W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible)

LOS ANGELES, CALIF.

— Bendruomenės apylinkės valdyba, kai tik baigsis vasaros atostogos, pasiryžusi suorganizuoti jaunimą, studentus, kolegijų ir universitetų dėstytojus rašytojų valandėlei atgaivinti (parupinti lėšas ir mežiagą). Losangeliečiai pasigenda lietuviškos radijo valandėlės, kaip būtino ir svarbaus ne tik informacinio, bet ir lietuviško meninio skleidėjo.

— Iš Chicago šokių šventės pranešėja aktorė Aldona Ereaitė buvo atskridusi į Los Angeles. Turėjo pasikalbėjimą su lietuvių Scenos Mėgėjų sambūriu ir pakartojti savo rečitalį, kurį turėjo Chicagoje.

— Kalifornijos Lietuvių diena, kuri įvyks Veteranų salėje Culver City rugsėjo 8, ruošiamasi visu kruopščiai. Programą ruošia scenos entuziastas J. Kaributas ir muzikė Ona Metrikienė. Programos pranešėja bus kylanti filmų žvaigždė Jūratė O. Nausėdaitė, šiais metais baigusi gimnaziją.

— Los Angeles jaunimas kiekvieną ketvirtadienį 7 val. vakare renkasi į Marshall High School sporto salę kaimynystėje su parapijos istaigomis, 2718 St. George St., Los Angeles.

— Rugsėjo 19 d. 5 val. vak. iš Australijos atskrenda 8 Pas. Lietuvių Seimo atstovai. Pora dienų pabūvos jie ir Los Angeles.

— Rugsėjo 20 d., 8 val. v. parapijos salėje bus iškilmingas Vydūno minėjimas (100 metų nuo gimimo). Paskaitą skaitys Australijos lietuvių atstovas Antanas Krausas. A. Krausas yra Vydūno mokinys ir didelis Vydūno gerbėjas nuo pat ankstyvos jaunystės. Po II-jo karo jis pats pirmasis susirado Vydūną Luebecko ligoninėje. Iš ten jis Vydūną pergabeno toliau į vakarus ir rūpinosi juo toliau. Neseniai A. Krausas savo mokytojui Melbourne bendruomenėje suruošė akademiją. Atsilankė apie 400 lietuvių!

— „Village Lietuva“ kūrimas dėl vasaros šiek tiek trukdys, tačiau nors ir pamažu, bet rieda pirmyn. Jau yra pasiūlyta 200,000 dol. Apžiūrėta daug vietų. Išskirtina viena vieta, kuri yra prie labai gerų kelių. Iš toli matoma, graži ir rami vieta. Šiuo metu ten yra karvių ganyklos. Labai atitinka visus Lietuviškojo Kaimo reikalavimus: gera vieta biznui, poilsiui ir smulkiai ūkininkystei. Netoli nuo čia sen. Robert Kennedy buvo nupirkęs net virš 4000 akrų. Jį nužudžius, našlė pasilikė tik 800 akrų, o kitus gražino savininkui. Senatorius buvo pirkęs už 23 milijonus dolerių

Prof. St. Yla kalba LB Hartfordo apylinkės suruoštame birželio įvykių minėjime. Sėdi kairėje apylinkės pirm. Z. Strazdas.

išimokėjimui. Dėl sunkaus pasakojimo ir didelių nuostabių, o taip pat dėl didelės nuolaidos mokant grynais, reiktų pirkti grynais pinigais. Perkant 100 akrų, nereikėtų mokėti 5,000 dol. už akrą, bet užtektų tik 3,000 dol., o gal šiek tiek dar mažiau.

— Rugsėjo pabaigoje iš Louisianos atvyksta prof. J. Kupronis, didelis „Village Lietuva“ entuziastas. Jam atvykus, bus sukvietas pirmasis susirinkimas, kuris, atsižvelgiant į visus laiškus ir žodinius pageidavimus, nuspręs,

kur pirkti žemę ir nuo ko pradėti.

— Šiuo metu Lietuviškojo Kaimo organizacinį komitetą sudaro: A. J. Audronis, kun. dr. P. Celiešius, Petras Sakas, Feliksas Karaliūnas — visi iš Kalifornijos, prof. J. Kupronis iš Louisianos, Jurgis Strazdas iš Mass.; be to, pakviestas žinomas lietuvių veikėjas A. S. Trečiokas iš N. J. ir dar keletas iš kitur.

A. J. Audronis

Worcester, Mass.

Rengiamas prel. K. Vasio pagerbimas

Liepos 14 prelatui Konstantinui A. Vasiui suėjo 80 metų amžiaus. Jis kunigu įšventintas 1913. Tad šiemet suėjo 55 metai jo kunigystės.

Prel. K. Vasio asmuo yra glaudžiai susijęs su Worcesterio liet. visuomene. Jis čia laikė savo primicijas, dvejuis metais buvo Šv. Kazimiero parapijos klebonu, 39-rius metus Aušros Vartų parapijos klebonu, baigė statyti tos parapijos bažnyčią, pastatė kleboniją, vienuolyną ir gražiai išpuošė bažnyčios apylinkę. Daug yra prisidėjęs ir prie vietos lietuvių socialinio ir politinio veikimo, nekalbant apie kitus darbus lietuviškojoje dirvoje. Worcesterio Lietuvių Taryba su Aušros Vartų parapijos organizacijomis planuoja jo pagerbimą.

Liepos 1 buvo suauktas specialus posėdis ir aptartas prel. K. Vasiui pagerbti parengimas, kuris numatytas spalio 13, Aušros Vartų parapijos salėje. Sudarytos parengimo komisijos. Koordinacinė komisija — Pr. Stanelis, A. Tamkus, Petraitienė ir Mrs. Donohue; bilietų platinimo — Ant. Miner ir Ona Milerytė, spaudos — Irena Adomaitienė ir Pr. Pauliukonis, svečių kvietimo — T. Donohue; dovanų — A. Tamkus, programos — M. Watkins, Pr. Stanelis ir Ona Milerytė, salės parengimo — Katiniene ir Lapinskiene.

Kun. A. Jankaus pagerbimas Lietuvos Vyčių 116 kuopa (Aušros Vartų parapijos) rengia pagerbimą buvusiam savo dvasios vadui ir Aušros Vartų parapijos administratoriui, neseniai paskirtam Aholio lietuvių parapijos klebonu. Pagerbimas įvyks rugsėjo 22, Aušros Vartų parapijos salėje.

Išleistas Mažasis giesmynėlis Ką tik išėjo iš spaudos Sv. Kazimiero parapijos išleistas Mažasis giesmynėlis, parengtas lietuviškom pamaldom. Giesmynėlyje yra reikalingiausi atsakymai per mišias, giedamos giesmės, palaiminimas Šv. Sakramentu, Gaudis verksmai ir Kryžiaus keliai. Giesmynėlio planą sudarė I. Nauragis, spaudai parengė Pr. Pauliukonis. Švariai ir gražiai atspausdino Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Jutkevičius po vieną egzempliorių susipažinti yra pasiuntęs visom liet. parapijom.

Pr.

— Vakarų Kanados Lietuvių diena įvyks rugsėjo 3-4 Vankuveryje.

HARTFORD, CONN.

Pavergtų Tautų Savaitė

Connecticuto gubernatorius John Dempsey ir miesto burmistras Ann Uccello priėmė pavergtųjų tautų delegaciją ir išleido atitinkamas proklamacijas. Lietuvius atstovavo Birutė Neortienė, pasipuošusi tautiniais drabučiais, ir Alfonsas Dzikas.

Liepos 14 Šv. Trejybės lietuvių bažnyčioje buvo specialios pamaldos už kenčiančias pavergtąsias tautas. Kun. klebonas Juozas Matutis pasakė labai gražų pritaiktą pamokslą. Dalyvavo atstovai iš šešių pavergtųjų tautų.

Po pamaldų atstovai su svečiais nuvyko į vietinį restoraną pusrūgį. Pavergtųjų tautų adresu pasakyta daug kalbų. Ypatingai ugningą kalbą pasakė inž. Jose Salazaras, kuris pabrėžė, kad jei Amerika ir toliau eis tuo nuolaidų keliu, už keletos metų gali sulaukti katastrofiškų rezultatų. Lenkų atstovas adv. Mališevskis savo

Waterbury, Conn.

DARBŲ IR SIEKIMŲ PUSMETIS

Kompozitoriaus A. Aleksio vadovaujamas Šv. Juozapo parapijos choras, talkinant American Guild of Organists Waterburio skyriui, sausio 7 parapijos bažnyčioje surengė didingą ekumeninį religinės muzikos koncertą, kurio programą atliko šešių konfesijų bei devynių tautybių muzikai, chorai, dainininkai ir instrumentalistai.

Vasario 16 minėjimo iškilnės bažnyčioje ir akademijoje įvyko vasario 25. Jos buvo praturtintos šaunia choro programa.

Lietuvos Vyčių metinėje Sv. Kazimiero šventėje choro giedojimas taip pat buvo visų iškilnių papuošalas.

Kun. Paulius Sabulis, veiklus parapijos vikaras, gegužės 19 atšventė savo sidabrinę kunigystės sukaktį. Naujas kunigas Joseph Amodeo, M.I.C. (jo motina lietuvė) gegužės 26 turėjo primicijas. Abiejų padėkos mišių iškilmes puošė įspūdingas choro giedojimas.

Tragiškų birželio įvykių minėjimo metu, birželio 16, bažnyčioje ir prie paminklinio lietuviško kryžiaus mokyklos socialinio ir draugijos, pastatytos gražios lietuvių bažnyčios.

Gražiai atrodė ir puikiai pasirodė

Birželio 23-28 vyko Waterbury Arts Council metinis meno festivalis. Birželio 24 naktį festivalio Evening of Song programoje Library Park pirmiausia pasirodė Sv. Juozapo lietuvių choras, sudainuodamas A. Aleksio „Pirmyn į kovą“, kun. Čičausko „Gimtinei šalis“, J. Zilveičiaus „Apynėlis“ ir A. Aleksio „Bernėlių mūsų“. Choras gražiai atrodė ir puikiai pasirodė. Gausiai aplodismentų jam paplota už „beautiful show“.

Po koncerto choristai susirinko savo vedėjo muzikos studijoje. Aleksis nuoširdžiai padėkojo už išstvermingą pasiaukojimą bei meilę ir ištikimybę Lietuvai. Palinkėjo smagių atostogų ir — kad po pelyto gražaus poilsio išsipildytų šių metų svajonė: įdainuoti lietuvišką plokštelę. Plokštelės reikalui svarbų žodį tarė solistas Kazimieras Seliokas.

Vardinių progą šiltai pasveikinti: solistas — veikėjas Jonas Brazauskas ir maršalka Petras Marūnas. Jautriais užuojautos žodžiais prisimintoms ligonėms — choro pirm. Marcelė Andrikytė ir Valerija Gelumbauskienė.

Choristai atsiveikino su dirigentu tikrai pakilioje nuotaikoje, dar giliau įsitikinę, kad mūsų tautos laisvės kovoje kultūra labai galingas ginklas.

Lyra

kalboj kaip „Laisvųjų Arų“ narįs propagavo Vid. Europos tautų federaciją, kaip atsvarą prieš rusus iš rytų ir vokiečius iš vakarų. Lietuvių vardu kalbėjo Zigmąs Strazdas. Programai vadovavo Eugenijus Ziurys.

Atitaisymas

S. m. liepos 10 Darbininke nr. 49, korespondencijoje iš Hartfordo, apie pagerbimą grįžusių iš Vietnamo lietuvių karių pasakyta, kad pagerbimą surengė klubo šeimininkas A. Maslauskas.

Tą pagerbimą surengė ne A. Maslauskas, bet Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas, Lietuvių Frederiko Sabonio posto nr. 7 veteranai, talkinant to paties posto lietuvių moterų poskyriui, ir Lietuvių Veteranų Sąjungos „Ramovė“ Hartfordo skyrius.

Balčių vedybinė sukaktis

Valerijonas ir Elena Balčiūnai birželio 29 šventė 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga gražioje jų dukters ir žento Liutermozų sodyboje Coventry, Conn., susirinko būrys draugų ir artimųjų. Iš artimųjų giminių, be Liutermozų ir jų dukrų, dalyvavo Valerijono brolis Karolis Balčiūnas ir vaikaitis Simonėlis iš Montrelio ir brolelėns advokatas Balčiūnas su šeima iš Toronto. Šią Balčiūnų šeimą šventė savo atsilankymu pagerbė lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis.

Solenizantus sveikino kun. J. Matutis ir advokatas Balčiūnas. LB Hartfordo apylinkės ir apygardos bei draugų vardu sveikino Zigmąs Strazdas.

Balčiūnai įsikūrė Hartforde nuo atvykimo Amerikon, 1949. Čia jie tuojau įsijungė į lietuvišką veiklą. Jiem lietuvių reikalai buvo ir yra arti prie širdies.

Valerijonas Balčiūnas Lietuvoje yra baigęs ekonomijos mokslus. Atvykęs į šį kraštą, Hartfordo universitete baigė inžineriją. Keletą metų dėstė tame pačiame universitete. Dabar dirba pedagoginį darbą valdžios mokyklų sistemoje. Jis sėkmingai pirmininkavo LB Hartfordo apylinkėi, o dabar vadovauja LB Hartfordo apygardai.

Mūsų vyresnioji karta prisimena valstybinį futbolą rinktinės, gražiai reprezentavusią Lietuvą Europos sostinėse. Valerijonas Balčiūnas buvo tos rinktinės nuolatinis vartininkas. Tikrai graži sportinė karjera.

Ponia Elena, iš profesijos dantų gydytoja, yra viena iš didžiausių ramsėjų ir inspiratorių Valerijonui jo lietuviškojoje veikloje.

Valerijonas ir Elena Balčiūnai tikrai nesijaučia vienišai šiame pasaulyje, nes šalia didelio būrio draugų turi puikią dukrą su žentu ir tris žavias dukraitės.

Ilgiausių metų ir geriausių kloties Valerijonui ir Elenai!

Z. Strazdas

— Vilmniaus krašto lietuvių sąjungos suvažiavimas Šaukiamas rugsėjo 1 Detroite. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas istorikas Kęstutis Čičiūnas.

IŠ VISUR

— Jonas Ignatavičius - Ignas, atsargos kapitonas, savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius, buvęs ilgametis Biržų policijos vadas, po ilgos ir sunkios ligos liepos 20 mirė Clevelande. Palaidota liepos 23.

— Kun. dr. P. Celiešius arkivyskupo John J. Carberry paskirtas St. Louis Sv. Juozapo lietuvių parapijos klebonu, kai iš pareigų pasitraukė ir į pensiją išėjo buvęs klebonas kun. Z. Gelaziūnas. Naujasis klebonas iš Los Angeles, Calif., į St. Louis atvyksta rugsėjo 1.

— J. Ignatonis mokytojų studijų savaitėje rugsėjo 18-25 Dainavoje skaitys paskaitą: „Mimimumas, kuris reikia išreikšti“, ir darys pranešimą mokytojų sąjungos organizacijos reikalui.

— Matulaičio Namų lankymas platus mūsų visuomenei numatytas liepos 28 per lietuvių susitikimo šventę, Putnam, Conn. Tai įtraukta į šventės programą.

Magdalena Avietėnaitė paaugėjo Matulaičio namams 1000 dol. savo tėvų Adomo ir Magdalenos Avietėnų atminimui. Avietėnai anomet buvo garsi šeima Worcester, Mass.

— Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija liepos 8 buvo susirinkusi pirmą posėdžiui dr. K. Ambrozaičio sodyboje. Dune Acres, Ind. ir nutarė principus, pagal kuriuos bus skirstomi 25,000 dol. lietuvių kultūriniam reikalui. Pasiūlymus ir prašymus siūstį į Lietuvių Fondo būstinę. Visa bus perduota dr. J. Valaičio vadovaujama komisijai.

— Anglijos lietuvių didysis sąskrydis įvyks Nottinghamame rugsėjo 31. Jame bus plačiai paminėta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktis.

— Rimas E. Mulokas, architektas Jono Muloko sūnus, gimęs 1942 Vilniuje, 1966 baigęs universitetą Urbanoje, dabar išlaikė valstybinius architekto egzaminus Illinois valstijoje ir gavė teisę verstis architekto praktika. Šiuo metu jo projektai šiaurinėje Chicago dalyje statomi keli industrialiniai ir įstaiigų pastatai, kelios rezidencijos.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos 1967 m. grožinės literatūros premijai skirti komisija iš pirm. Br. Railos, sekr. Alės Rūtos ir narių B. Brazdžionio, J. Tininio ir M. Starkaus nutarė Lietuvių Fondo skiriamą 1.000 dol. sumą skelti pusiau ir skirti 2 autoriam. Balsavimo keliu premijos paskirtos Jurgui Jankui už dramą „Peilio asmenimis“, kurią išleido Darbininkas, ir Juozui Švaistui už beletristinių atsiminimų knygą „Dangus debesyse“. Premijos bus įteiktos rugsėjo 30 - rugsėjo 2 įvykstančio PLB seimo metu New Yorke.

— Solistas Arnoldas Voketaitis Chicago Lyric opereje ši rudenį bosu rolic dainuos trijose opereose: Strausso Salomėje (7 pastatymuose), Puccini Toscoje (8 pastatymuose), trivinskio Rossignol (9 pastatymuose).

PADĖKA

NAUJOJO VIENUOLYNO, AUŠROS VARTŲ KOPLYCIOS STATYBAI

MARIJA GAIDAMAUSKIENĖ, Brooklyn, N.Y., paaugėjo 4000 dolerių. Įrašo į garbės fundatorius savo brangiuosius: vyrą — Albina, motiną — Konstanciją, tėvą — Justiną. Tėvai Pranciškoniai reiškia jai nuoširdžią padėką ir nuolankiai prašo visus pasekti jos kilniu pavyzdžiu, atjaučiant ir padedant realizuoti bendrus siekius — pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ Dievo garbei ir Tėvynės labui.

Teatlygina Visagalis!

Baltimorės žinios

Šv. Alfonso suaugusių klubas liepos 20 turėjo Baltimorės lietuvių tarpe populiarių vėžių vakarą. Dalyvavo gražūs būrys narių, kurie buvo pavaišinti šeiminių skaniai išvirta krebšų sriuba ir kitais garbumynais.

Sodalietės, ypatingai madų parodos komitetas, šiomis dienomis pasišventusiai dirba ir ruošiasi metiniam parengimui. Jis įvyks šv. Alfonso mokyklos salėje. Rengimo komitetui pirmininkauja Alberta Salkauskienė. Komitetas liepos 12 šv. Alfonso mokyklos kambaryje turėjo posėdį ir pasiskirstė pareigoms.

Lietuvių svetainės remontas gražiai tęsiamas. Valgomajam kambary, kur kiekvieną penktadienio vakarą lietuviai gali pasistiprinti gera vakariene, įdėtos naujos grindys. Taip pat įjungtas naujas oro vėsin tuvas. Tai salės valdybos narių nuopelnas.

Jonas Rinkus, sulaukęs virš 80 metų amžiaus, liepos 15 buvo suvažinėtas automobilio ant Baltimore Beltway. Velionis buvo susipratęs lietuvis ir dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jo vėlę šv. Alfonso bažnyčioje paaukotos liepos 19. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko žmona Zuzana, dukra Janė ir sūnus Edvardas.

Jonas Obelinis

Scranton, Pa.

Šv. Onos atilaidai

Tėvas Alfonsas Maria Urbonavičius gimė Žemaitijoje, Tytuvėnuose 1884. Kaip knygnešys buvo suimtas ir areštuotas, tačiau paspruko ir 1902 atvyko į Ameriką, būdamas 18 metų. Apsigyveno pas broį Serantone. Dirbo prie anglies kasyklos keletą metų. Vieną dieną jis užkopė į kalną, ant kurio viršūnės stovi šventos Onos vienuolynas, ir prašė, kad jį priimtų į pasionistų ordoną. Priimtas, stropiai mokėsi. 1915 gegužės 26 įšventintas kunigu. Tai pirmas ir vienintelis pasionistas, kilęs iš Lietuvos.

Tėvas Alfonsas Urbonavičius sunkiai dirbo lietuvių naudai; yra vedęs virš 1000 misijų; įkūrė našlaičiams prieglaudoms namelį; senukams lietuviams — prieglaudą, ir įsteigė Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Kongregaciją. Iš tikrųjų, kunigas Urbonavičius buvo žmonių kunigas. Paprastas žmogus. Visų vienuolių mylimas. Nesididžiavo, kad esąs koks didelis sociologas, o iš tiesų toks buvo.

Kasmet Scrantone, šv. Onos vienuolyne, kur tėvas Alfonsas Urbonavičius buvo priimtas į pasionistų vienuolyną ir kur jis gyveno, kada įsteigė Nukryžiuotojo Jėzaus vienuoles, yra vedama šv. Onos novena liepos 17-26. 4 val. popiet yra pamaldos lietuviams. Vienuolyno sode susirinkę sykiu su lietuvių kunigu ir vargonininku lietuviai apeina Kryžiaus kelius. Po to

Kun. Klemensas Kasinskas, pasionistas

Visi į PRANCIŠKONŲ LIETUVIŲ DIENĄ — PIKNIKĄ

KENNEBUNKPORT, MAINE
sekmadienį,
rugsėjo 4 d.

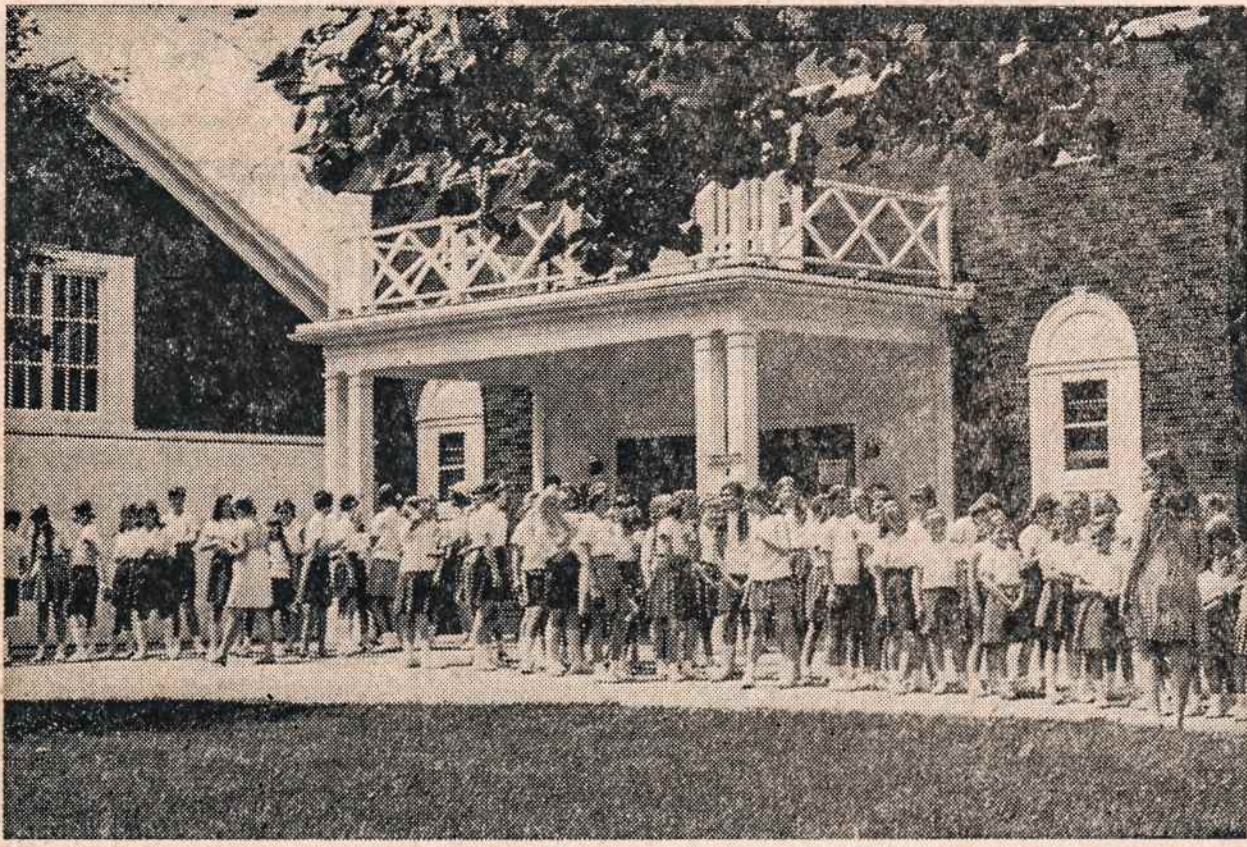
Dienos programa:

- 11:00 — iškilmingos mišios
- 12:00 — pietūs
- 3:30 — meninė programa

Pranciškoniai nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti šioje metinėje šventėje, pabūti su draugais ir pažįstamais, pailsėti atostogų krašte Maine.

Iš mergaičių stovyklos Putname

Visos nuotraukos ir daina Romualdo Kisieliaus

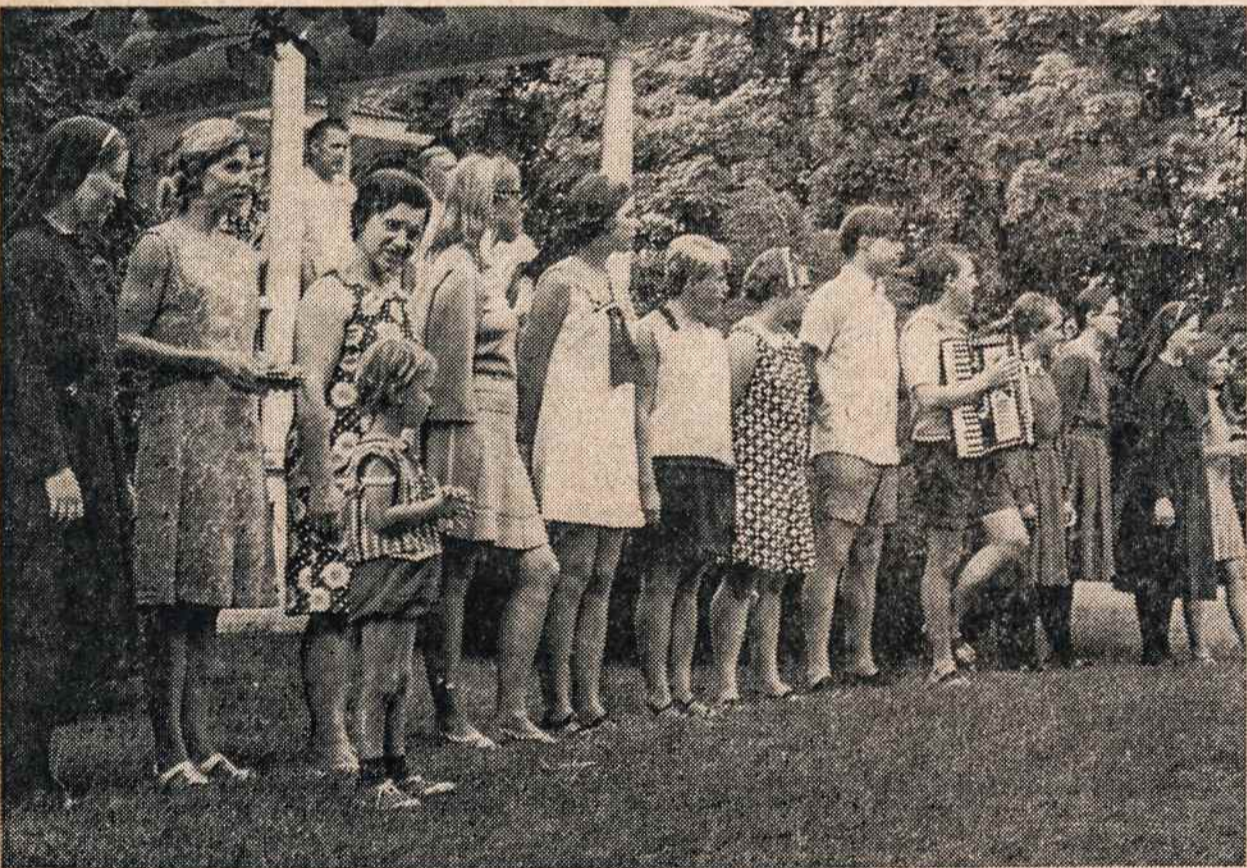
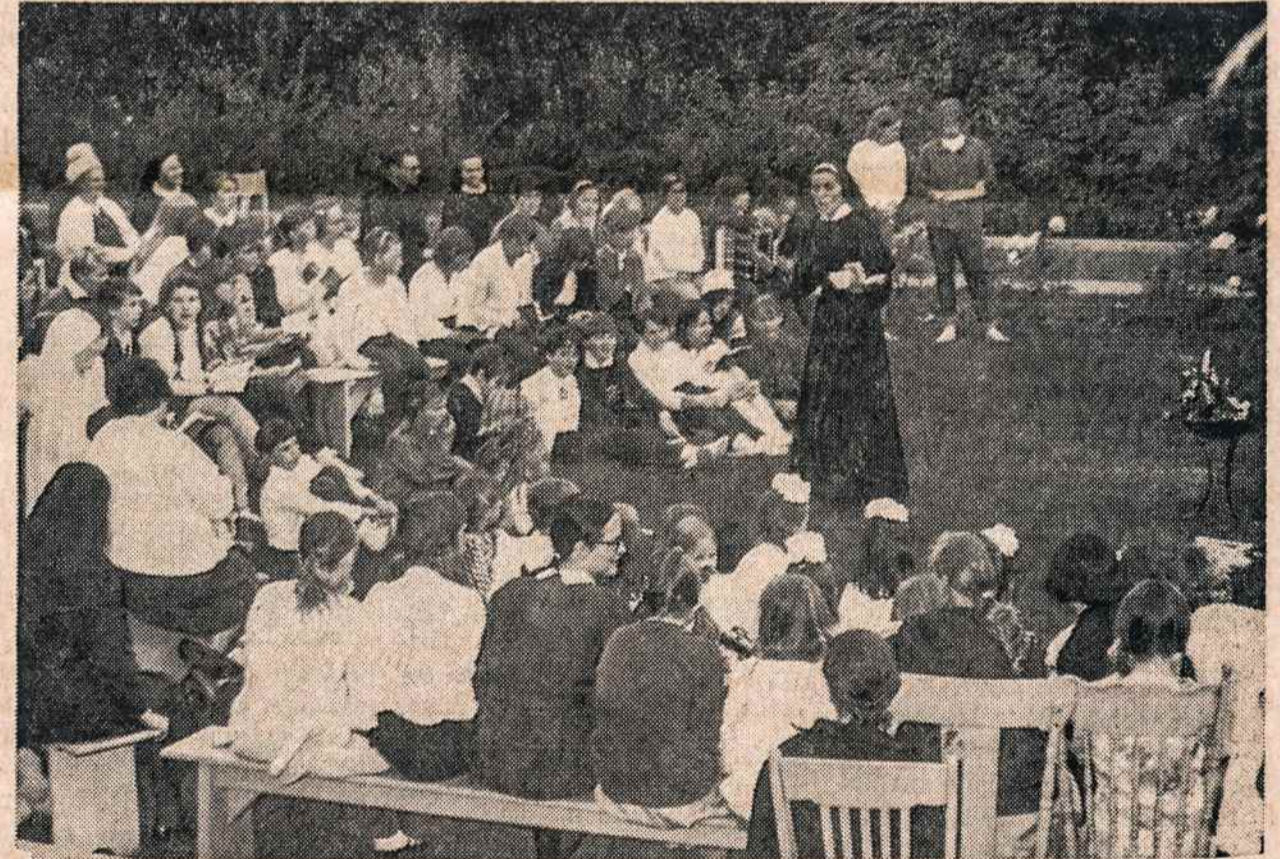

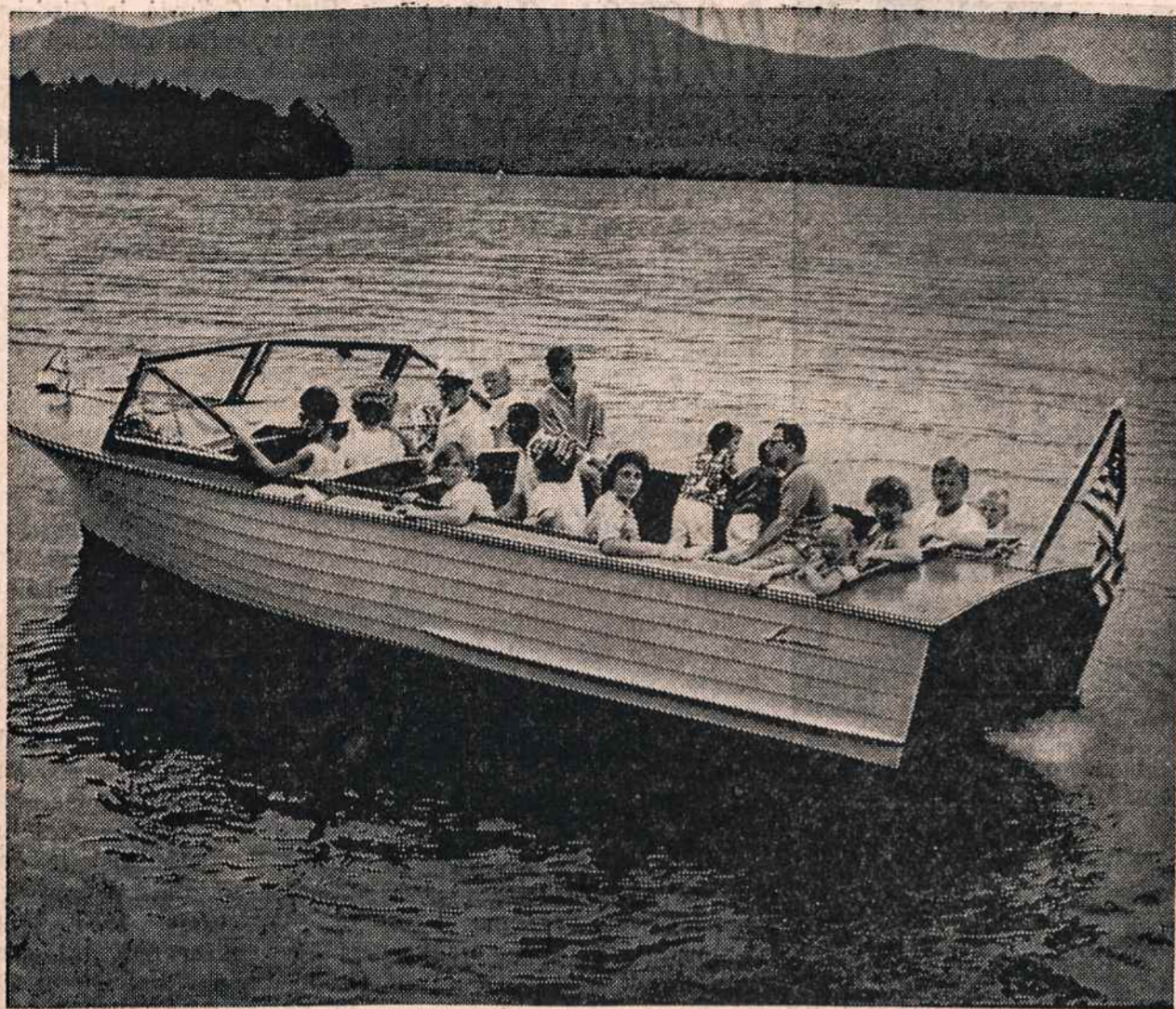
PUTNAMO LAUKAI

Putnamo laukai žaliuoja
Kaip Lietuvoje...
Dobilai, ramunės, smilgos
Spindi rasoje...

Stovi čia prie kelio kryžius
Ir pilis sena,
Partizanų kalne skamba
Seserų daina.

Geltonkasės lietuvaitės
Su žiedais plaukuos
Linksmos žaidžia ir dainuoja
Putnamo laukuos.

Smagi ekskursija Lake George. Prie šio ežero yra graži lietuvių Slyvynų Blue Water vasarvietė. Puikios sąlygos praleisti atostogas. Patogu pailsėti vykstant į Kanadą. Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Dėl informacijų kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. Tel. (518) NH 4-5071. Nuotr. V. Maželio

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmaadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Maželka VI 5-6332 ir Romas Kezys TV 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS. Vedėjas STEEP. MINKUS WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, P. Vedėjas P. VISCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209 FM bangomis 105.7 MC meg. ir WKOX, Framingham, Mass. Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

LIETUVISKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Aigis Zaporackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15766 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVICIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502 Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga vedėjas VYT. A. YUCIUS 62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228 Tel. 563-2754 Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles BENDRUOMENĖS BALSAS 1203 Green St., Phila., Pa. 19123 PO 5-0932 Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN. WWCO - AM - 1240 Ved. ANT. PALIULIS Lietuvos prisiminimai Kultūrinė - komercinė programa Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Kad būtų linksmiau... Reikėtų atsilyginti Viename pokylyje Markas Tvenas už parankę vedė kažkokią damą. Rašytojas buvo gerai nusiteikęs ir tarė: — Kokia jūs žavi! Išdidžioji dama timptelėjo lūpą ir atšovė: — Deja, gaila, kad aš negaliu atsidėkoti panašiu komplimentu. Markas Tvenas nusijuokė ir tarė: — O jūs pasielkite taip, kaip aš: pameluokite.

SACHMATAI

Veda K. Merkis Povilas Tautvaišas, kuris praeitais metais laimėjo Wamsley Cup varžybas ir turė Chicagoje, šių metų pirmajam tos taurės turnyre dalijosi antrą vietą su Verberu ir Wenzel. Turnyrą laimėjo dr. Martynowski, sukores 5-0, rašo Chess Life, liepos nr.

Boston Sunday Globe, liepos 14 d. pateikė Massachusetts - Rhode Island rungtynių pasekmes, įvardindamas Merkj ir Leonavičių tarp penjusių taksus Massachusetts komandai. Iš paskelbtos Worcesterio lygos lentelės matosi, jog lietuvių Maironio Parko komanda draug su State Mutual penjojo po 6 taksus. Laimėjo Holy Cross, pakrovęs 10 1/2 tš.

Natanya tarpt. turnyrą, Izraely, laimėjo JAV čempionas Bobby Fischer su 11 1/2 tš. priešaky Kanados didmeistris Yanofskio ir M. Czerniako iš Izraelio, kurie surinko po 8 tš. Fischeris iš Izraelio vyksta į Jugoslaviją dalyvauti kitose tarpt. varžybose.

New York'e vyksta JAV uždaro sachmatų p-bės (be Fischerio). Pirmauja didmeistris Bisguier, Evans ir Robert Byrne. P. Benko pralaimėjo Zuckermanui (!), trečiam rate.

Didmeistris Romanas Arlauskas, Acdaišais tarpklubinėse, Australijoje, sudorojo N. Vassilaropoulos, lošusį juodais. Arlauskas lošė baltais. Trumpa partija.

- 1. PK4 PQB4
2. NKB3 PQ6
3. PQ4 PXP
4. NXP NKB3
5. NQB3 PKN3
6. BK3 BN2
7. PKB3 QNQ2
8. BQB4 QB2
9. BN3 NB4
10. QQ2 PQR3
11. BR6 0-0
12. 0-0-0 PQN4
13. PKR4 BxB
14. QxB NxB
15. RPN NxB
16. NKB5! BxN
17. KPxB PQN5
18. NK4 NxN
19. RKN KRBL
20. RQ2 QK2
21. PKR5 QB3
22. PXP RPNP
23. PXP! QKN2
24. PXPN Resigns

FAITH

Universal šermentinėje Jaidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

Image of hands in prayer with text: "Praying Hands" by Albrecht Dürer. universal FUNERAL CHAPEL, INC. 52nd Street at Lexington Avenue Ray Kerbellis, Dir. PL 3-5300

HAPPY FAMILY DAY THE MAGIC TOUCH BEAUTY SALON 310 Westminster Place LODI, N.J. Late Nite Friday 201 - 478-6470

MARSHALL'S Steak House FAMOUS FOR FINE FOODS 2820 Dewey Avenue Rochester Bernice Dwyer Prop. 663-9836

LARISON'S Turkey Farm Inn Route 24 & 206 A FAMILY PLACE CHESTER N.J. Call 201 - 879-5521

PATAMO BROTHERS Corp. 24-52 90th PLACE JACKSON HEIGHTS Queens Call HA 4-1670

MARIO'S Restaurant FOR THE FINEST OF ITALIAN CUISINE 45-73 Bell Blvd. BAYSIDE L.I. Call 229-9438 ask for MR. FRANK DIDONATO

GALLO IRON WORKS 1851 FLUSHING AVE. BROOKLYN Call 967-8000

RESORTS The new CAROUSEL Motel 470 N. Brigantine Ave., Brigantine N.J. Atlantic City areas outstanding oceanfront family motel. Special family rates and accommodations. Private beach, pool, golf privileges, playground. 5 min. to Atlantic City. Free brochure. Phone 609 - 266-7481

RESTAURANT A restaurant of Continental atmosphere, cocktail lounge, Viennese music, air conditioned VIENNESE COACH Route 25, Jericho Turnpike Syosset, N.Y. Walnut 1-2380, 9873. Your Hosts, Thure Johansson, Russ Lundstrum

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE COMPLETE HOME IMPROVEMENTS 10x16 Finished Basements for only \$590 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

MR. ANDY'S Home Dog Training will train your dog in your own home basic, advanced obedience. Self-protection dogs for homes. Attack dogs for businesses. Trained & untrained dogs for sale 9209 Foster Ave. Brooklyn. 649-3970; CL 1-8367

CAR SIMONIZING \$9.95 WHILE YOU WAIT Expert workers By appointment — Call 493-9171 We will donate \$1.00 to any Catholic Charity with this Ad.

MAIDSTONE MARINA, 3 MI HARBOR E. Hampton. (516) EA 4-1650 Silver Sea Horse Restaurant, pool, mail port, Hertz cars, showers, laundrette, gift shop, supplies. Places of worship within the area. Reservations — 516 324-2650.

M. & P. Painting & Contracting Co. Inside & outside, wood paneling, celotex & sheet rock ceilings, written guar, fully insured. Call 8-11 A.M. or after 6 P.M. 645-3252.

DOMESTIC APPLIANCES We repair Electrical Appliances All Work Guaranteed No Job too Big or too Small Call 899-9395

REDMOND FUNERAL HOME For Integrity Dependability & Ethics 476 — 73rd Street Brooklyn, N. Y. Call SH 5-4646

CREDIT ASSISTANT Minimum two to three years wholesale experience. BROOKLYN LOCATION. Good salary plus benefits. Hours can be arranged. Working conditions are good. This is your opportunity to work close to home. Call Personnel Department 782-5552

CYPRESS OUTDOOR SWIMMING POOL Open to the public Daily, 10 a.m. to 7 p.m. 852 JAMAICA AVENUE BROOKLYN, N. Y. AP 7-0788

Cosmetic Salesmen Wanted Soul Sister and Soul Brothers Creation SINGLETON COSMETICS Call after 3 PM 926-0908

PARK CREST CATERERS 1710 University Avenue Bronx, New York 10453 From a festival to a wedding. For available dates and further information call CY 9-5900. Mr. & Mrs. Morris & Miss Robinson at your service

CURNYNS Rainbow Room open 7 days a week convenient to all transportation. Plan your wedding dinner reception or similar function here up to 125 people. 238 St. at White Plains Road Call FA 4-9876

TREES TRIMMED and REMOVED Fully insured — rubbish removed also have truck for hauling. For fast prompt service call — DE 2-3436

MEET YOUR IDEAL MATE Computerized Dating Service Let Team Make You a Team Write — TEAM PROJECT 245 East 30th Street N.Y.C. 10016 Tel. 889-6020

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS SCHALLER & WEBER AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI Mūsų krautuvėse geriausias dešras Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užeikite — išitikinsite! 9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9 New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047 Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068 Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801 Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552 Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154 Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

Cafe Geiger Savininkas — Helmut Vollmer 206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.) New York, N. Y. Tel. RE 4-4428 KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosvos virtuvės Puikiausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarėnė Teirautis kavinėje kur pastatyti automobilį.

Alfa Jeweler A. ŪSELIS Garantuotas laikrodžių taisyimas Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim. Charm Beauty Shoppe REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865 Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y. Tel. (212) 497-8865

VASAROTOJŲ DEMESIUI! Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaje CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje AUDRONĖ 87 EAST BAY RD. OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655 Tel. (Area 617) 428-8425 Atidaryta vasarajimui nuo birželio 22 d. Kreiptis: Vila AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425. Visi mielai kviečiami atvykti!

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA Pildas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui. Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE 336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400 (Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių) Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

MOUNTAIN HIGH LODGE Lietuviška vasarvietė Adirondack kalnuose. Gera ir nušali vieta poilsiui su šeimomis ar pavieniui. Atskiros kambarios su virtuvėmis. Moderniški miegami kambariai su asmeniškam voniom; maudymosi baseinas, teniso aikštė ir kiti žaidimai. Netoli nuo Lake George ir kitų ežerų. Geros aplinkybės žuvalti, pasigrožėti kalnų vaizdais ir pakvėpuoti kalnų oru. Visi maloniai kviečiami praleisti atostogas arba sustoti pernaktoti. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: PRANAS LEIKA, Athol, N.Y. 12810; tel. (518) NA 3-5750

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE Kennebunkport, Maine Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarajimui sąlygas. Vasarvietės reikalais rašyti: FRANCISCAN MONASTERY KENNEBUNKPORT, MAINE 04046 Telefonai: Vienuolyno (207) 967-2011; Vasarvietės (207) 967-2771

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Trečiosios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės meno vadovės Jadvygės Matulaitienės

padėkos žodis

Ačiū tau, jaunime, už nuotai-kingai ir dinamiškai išpildytą mūsų tautinį šokį; už daugelį pašvęstų valandų jam besiruošiant; už drausmingą ir patvarų generalinės repetitijos atlikimą; už ryžtą ir gausų dalyvavimą III-je JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventėje.

Ačiū ir tau, mažasis lietuviškos mokyklos moksleivi. Tu duodi vilčių naujom šokėjų gretom, ypač kad tu, kaip ir tavo vyresnieji broliai ir sesers, buvai entuziastingas, nuoseklus ir ištvermingas.

Ačiū jums, šaunieji akordeonistai, kurie visada keliat ir lydite šokio paruošimą.

Ačiū muzikams ir dainininkams už pasigėrėtiną šokiui puošmeną.

Ačiū šventės rengimo komitetui už sudarytas sąlygas ir didelį triušą, kad šventė įvyktų.

Ačiū ir jums, žiūrovai, už ašaros blizgesį, kuris liudijo, kad esate nepamiršę ir pasiilgę savo namų.

Didelis ačiū jums, mano bendradarbiai mokytojai, už rūpestingą ir puikų šokėjų paruošimą; už meilę lietuviškam šokiui; už didelę kantrybę; už jubiliejinės šventės mano idėjų supratimą ir jų įgyvendinimą.

Ir kokia būtų laimė dar pamatyti sujungtus jaunimo ratus, bešokančius žaliuose laisvos Tėvynės pievose!

Jadvyga Matulaitienė

Organizuojama ekskursija autobusu į Montreālį rugpiūčio 30 — rugsėjo 2. Darbininko organizuojama ekskursija aplankys pasaulinę parodą ir apylinkės šventoves. Kelionė, nakvynės ir patarnavimas autobusu vietoje vienam asmeniui kainuoja 52 dol. Norį turėti privataus kambarį vienam asmeniui, moka 60 dol. Tos pačios kainos vykstantiems iš Elizabetho, Newark ir kitų New Jersey vietų. Išvykstama nuo pranciškono vienuolyno Brooklyne rugpiūčio 30, penktadienį, 5 val. popiet. Grįžtama rugsėjo 2 d. vakarą. Vietas rezervuoti iš anksto. Krėptis į Darbininko administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Telef. GL 2-2923, vakarais GL 5-7068.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 28. Autobusas išsina sekmadienį 6 v. ryto, nuo pranciškono vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyne. 6:30 sustoja prie Shalins Funeral Woodhavene. Kelionė asmeniui 10 dolerių, įskaitant ir įėjimą į pikniką. Re gistruoti Darbininko administracijoje GL 2-2923, vakarais GL 5-7068, pas M. Šalinskiene — VI 7-4499.

NAUJAUSI iš Europos ir vietiniai Tr. ir kt. radijo nuo mažiausio iki stereo. Rašomos ir skaičiavimo mašinėles, spalvotos ir kt. Zenith TV. Puikiai tape recorderiai (nuo 65 dol.) ir t.t. Klausite katalogo: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y., Tel. (516) 757-0055.

Highland Parko sekcijoj parduodamas mūrinis dviejų šeimų namas iš 14 erdvių kambarių su apšildymu. Abu butai laisvi. Informacijai skambinti 337-5021.

Cypress Hills sekcijoj parduodamas 3 šeimų mūrinis namas su apšildymu ir moderniai atnaujintas. Pirmame aukšte 5 kambariai, antrame aukšte du paskiri butai iš 3 kambarių su virtuve. Taip pat yra veranda. Informacijai tel. 827-8642.

FILATELISTAI! Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Puotos dalyviai O. Kubilienės namuose pagerbiant jauną motiną Dianą Bendoriūtę-Ramo. Iš k. į d.: T. Slikas, T. Jakelaitis, A. Ragažinskas, A. M. Daly, V. Vance, M. Greiner, Mary Wendell, V. Ramo; šalia stovi tėvas — P. Ramo, Diana Ramo. Nuotr. A. Binkins

PUOTA SU RAGUOČIU IR MIDUM

Graži buvo puota, kurios garbės viešnia buvo būsimoji motina. Toji viešnia buvo Diana Bendoriūtė - Ramo. O jai suruošta puota įvyko Onos Kubilienės namuose, Brooklyne.

Ona Kubilienė yra specialistė pagaminti lietuviškam tortui — raguočiu. Raguočis nustebinio svečius, ypatingai kitataučius. Jis visiem labai patiko.

Būsimosios motinos motina Marijona Matulaitytė-Bendorienė mirė prieš metus. Jos gimimo kilę iš žymios Marijampolės Matulaitių šeimos. Dr. K. Grinius, trečiasis Lietuvos prezidentas, buvo Bendorienės dėdė, o ponija Lozoraitienė ir ponija Rannitienė — jos pusėsėsėsės. Dianos bobutė Matulaitienė dar gyvena Lietuvoje ir yra virš 90 metų amžiaus.

Diana ir jos sesutė Eugenia Mikolaitis išaugintos lietuviškoje aplinkoje. Jų motina, lankiusi Lietuvoje ūkio mokyklą, pati būdama gera šeimininkė, ir savo dukteris išmokė tokiomis būti. Užtat ir buvo puotoje visokių skanumynų, ir pyragaičių, ir namie pagaminto tikro "lietuviško midaus".

Svečių buvo gražus būrys, ir visi atnešė gražių ir reikalingų dovanų naujam ateiviui.

Rašant šį raštą, gauta naujiena, kad Diana ir Petras Ramo susilaukė sūnaus, kuriam duoti Mato Jono vardai. Gimė liepos 4. Tai turės reikšmingą gimtadienį — Amerikos nepriklausomybės šventę.

A. Binkins

PO ATOSTOGŲ

Beatostogaujant Kanadoj pas gimines, Stasė ir Antaną Miežlaiškius, Cobourg miestelyje, kuris yra ant Ontario ežero kranto, teko aplankyti įdomesnes šios apylinkės vietas.

Viena iš tokių vietovių buvo Teresės ir Jono Kartavičių tabako ūkis, Grafton, Ont. Malonų buvo matyti, kad lietuviai Kanadoje gražiai įsikūrė, dėmesį traukė modernūs nauji mūriniai pastatai. Patį didžiausią išspūdį padarė ne tabako auginimas ar komplikotas jo paruošimas pardavimui, bet Kartavičių šeimos lietuviškumas ir nuoširdumas. Nors tolokai gyvenami nuo artimiausių lietuvių kolonijos Toronte, šios šeimos jaunimas gražiai kalba lietuviškai. Seni lietuviški papročiai, kaip Joninių laužas ir kiti, čia tebėra gyvi ir praktikuojami. Kol jaunimas apžiūrinėjo gyvulių priegulį, suaugę vaišinios, ir atsivalgę negalėjo skanių ponios Kartavičienės pagamintų, tikrų lietuviškų sūrių, grietinės ir sviesto. Prigimtas lietuviškas nuoširdumas, trykšdamas iš saule įdeguosį Kartavičių šeimos veidų, liudijo, jog išliko neužslopintas nei sunkių ūkio darbų, nei rūpesčių, nei gyvenimo svetimųjų tarpe.

Romualda Buragaitė-Šidlauskienė

VISI KELIAI Į PUTNAMĄ!

Tradicinė lietuvių susitikimo šventė Putnamo seserų sodyboje įvyks liepos 28. Programoje: 11 val. pamaldos ir procesija, 1 val. pietūs, Matulaičio namų apžiūrėjimas ir gegužinės pramogos, 4 val. jubiliejinės mergaičių stovyklos programa. Kasmet į šią susiartinimo šventę, lyg į didžiulius Zolienės, ar šv. Onos atlaisdus Lietuvoje, suvažiuoja tūkstančiai Naujosios Anglijos lietuvių. Šiemet ypatingai gausiai tikimasi atvažiuojančių, nes jubiliejinė stovykla atžymėti kviečiamos visos buvusios stovyklojuos. O jų per 25 metus praėjo tūkstančiai.

Taip pat sodyboje yra šis tas

vav

LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ — Piknikas

Sekmadienį, liepos 28 dieną

NEKALTAI PR. MARIJOS SESERŲ SODYBOJE, PUTNAM, CONNECTICUT

Dienos programa:

- 11:00 — šv. Mišios lietuviškai
- Pamokslas — kun. dr. J. Vaišnora, MIC, svečias iš Romos
- 12:30 — pietūs, pramogos
- Matulaičio Namų apžiūrėjimas
- 4:00 — 25-tosios Mergaičių Stovyklos užbaigimo programa

Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti! Pasikvieskite ir savo draugus.

BOSTONO ŽINIOS

Trys lietuviškos — Nijolė

Baškytė, Aldona Gineitytė ir Birutė Vaičūrgytė — vėl baigė Bostono geriausią mergaičių gimnaziją — Girls Latin School. Jos visos trys įstojo į Bostono universitetą. Aldona Gineitytė gimnaziją baigė aukštais pažymiais ir gavo keturiem metam Bostono univ. stipendiją.

Minkų radijo gegužinėje rugpiūčio 11 Romovos parke, Montello, šoks Onos Ivaškienės vadovaujamas tautinių šokių sambūris ir estų tautinių šokių šokėjai. Vaikus linksmins klounas, bus "Tėvelio ir Mamytės" polkos, jaunimo polkos, valsas, tango ir tvisto varžybos. Monika Plevokienė su padėjėjom pagamins skanių valgių.

Išteka ir veda. Rugpiūčio 10 Liucija Daiva Mučinskaitė, išteka už Richard James Elliot, o rugpiūčio 24 Birutė Rentelytė ir Bronius Banaitis priima moterystės sakramentą.

Kai durnelis...

(atkelta iš 1 psl.)

liepė netikėti tuo, ką rašo spauda, ir baigė: "Pas mus tokio gen. Gregorenko nėra".

Norėjo, kad pasirašytų pareikšimą rusų kalba, bet aš atsisakiau, nes tokiu būdu būčiau pasirašęs, ko jie norėjo. Nors vis atsisakinėjau, pagaliau leido, kad savo pareikšimą parašytų anglų kalba ir pasirašytų. Tačiau padiktavo, kad aš apgailiu savo pasielgimą. Aš parašiau, kad nežinojau, jog lapelių dalinimas viešoje vietoje yra Sov. Sąjungos įstatymais draudžiamas. Po to leido man grįžti į viešbutį. Buvau laisvas, bet turėjau kuo greičiau išvykti iš Sov. Sąjungos.

Rytojau dieną aerodrome manęs laukė muitininkas ir du KGB civiliai. Buvau nuvestas į mažą kambarėlį ir pagrindiniai iškrėstas. Neradę nieko kaltinamo, man leido išvykti. Aerodrome kavinėje aš vėl pastebėjau, kad netoli manęs atsisėdė du KGB agentai. Išgėręs savo kavą, atsikėlęs eiti į lėktuvą, aš jiems pasakiau: "Iki pasimatymo".

*

Tasai "Iki pasimatymo" rodytų to vyruko drašą — norą dar kartą sugrįžti į Maskvą su panašia misija. Tačiau pasimatymas tada bus jau ne aerodrome kavinėje, o KGB požemiuose...

Aprašymas savosios "misijos" ir tariamas "laimėjimas" gali sudaryti išpūdių, kad Sov. Sąjungoje vis dėlto galima šį tą padaryti. Betgi žinant realybę, reikalus daug paprastesnis. Policijos sugautas tasai Roger De Bie, gerokai patardytas ir pagrasintas, turėjo prisipažinti "durneliu", nežinančiu sovietinių įstatymų bei tvarkos ir todėl veikusių nesąmoningai. Jei tai būtų padaręs sovietinis pilietis, būtų uždarytas į pamišėlių namus. O svetimšalis, neatsakingas už savo veiksmus, buvo tuoj išsiųstas iš Sovietų Sąjungos. Jam ir tai atrodo laimėjimas.

Dr. V. Mar.

Giedrė Galinytė ir Giedrius Penčyla Bostone susituokė birželio 30. Abu jaunieji yra veikūs skautai akademikai ir kitų jaunimo organizacijų nariai. Jaunoji 1966 Jaunimo kongrese buvo išrinkta iškiliaja pasaulio lietuvaite.

Kęstutis Girnius, dr. Juozo ir Onos Girnių sūnus, iki šio pavasario studijavo Harvardo universitete filosofiją, šiemet gavo čia bakalauro laipsnį. Jis buvo vienas iš gabiausių studentų ir baigė su aukštu pagyrimu — cum laude.

Raimundas Žičkus yra minimas Amerikos medicinos technologų sąjungos suvažiavimo proga išleistoje specialioje knygelėje. Šiais metais Dallas, Texas, yra trisdešimtas sąjungos suvažiavimas. Knygelėje, šalia medicinos, biologijos ir kitų sričių daktarų, yra ir didžiulė nuotrauka magistro Raimundo Žičkaus. Rašoma, kad Raimundas A. Žičkus gimė Europoje (in Lithuania) ir dalį pradžios mokyklos mokslų praejo Vokietijoje. 1965 baigė Bostono universitetą, gaudamas bakalauro mokslinį laipsnį (BS in Engineering). 1968 Babson institute gavo magistro laipsnį. Žičkus yra Amerikos chemikų sąjungos narys. Jis yra skaitęs paskaitas įvairiuose suvažiavimuose, taip pat ir Europos ir Pietų Amerikos universitetuose. Eina atsakingas pareigas Jarrell-Ash Atomic Absorption Methods Development laboratorijoje. Jo paskaita šiame suvažiavime bus "The Role of Atomic Absorption — Flame Emission in Clinical Chemistry". Jis nagrinės atominės absorbcijos teoriją, principus ir panaudojimą medicinos klinikoje ir biochemijos laboratorijose. Taip pat duos santrauką jau pavartotų įvairių metodų tose srityse.

Tomas Žičkus, Raimundo brolis, studijuoja geologiją Bostono universitete. Šią vasarą jis atlieka šešių savaičių praktikos ir studijų darbus Boston University Field Camp, Kingfield, Maine. Universitetą baigs apie šiu metų Kalėdas.

Organizuojamas autobusas į susiartinimo ir mergaičių stovyklos užbaigimo šventę pas sesesle Putname, Conn. Autobusas išeis nuo Lietuvių Piliečių D-jos So. Bostone liepos 28, 9 val. ryto. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas Oną Ivaškienę, Vytauto Stelmoko namų pirkimo ir pardavimo įstaigoje ir pas Oną Ulevičienę.

Harvardo universitetą šiemet bakalauro laipsniu dar baigė A. Banys ir P. Zygas, o Egidijus Užgiris jame gavo daktaro laipsnį.

Veterinarijos daktaras Liauba, gyvenąs, berods, Ohio valstybėje, su žmona, sūnum ir dukryte atostogauja Bostone ir maudosi Cape Cod šiltame Atlanto vandenyje. Bostone gyvena dr. Liaubos tėveliai ir sesuo Valerija Vaičūrgienė.

Sklypas. Cape Code, netoli Hyannis, apie 2 mylios nuo jūros geriausių paplūdimių, prie gražaus ežero su visomis teisėmis juo naudotis, jaunam saušam pušyne, prie gatvės su dujomis ir elektra, virš pusės akro parduodamas pigiai — tik 2,000 dol. Teirautis telefonu: Hyannis 775-3987.

Mūsų mielam prieteliui dailininkui

RYTAUTUI IGNIUI,

žmonai Birutei ir jų artimiesiems, mirus tėveliui Jonui, gilia užuojautą reiškiam ir kartu liūdimė

OSMOLSKIAI
GARUNKŠCIAI

Mūsų mieluosius

ANTANĄ GRUZDĮ ir VANDUTĘ

jo brangiam tėveliui Lietuvoje staiga mirus, širdingai užjaučiame ir drauge liūdimė

JOANA ir JONAS K. KARYS

1968 m. rugpiūčio 4, sekmadienį

visi keliai veda į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

RADIJO VALANDOS PIKNIKĄ

rengiamą didžiojo New Yorko lietuviams

PLATTDEUTSCHE PARKE

1132 Hempstead Turnpike, Franklin Square, Long Island, N. Y. PROGRAMOJE: Iškiliosios Lietuviškos rinkimas • Solistai Louise Senken-Sinkevičienė, Ljudas Stukas, palydint muz. Alg. Kačanauskis • Dviejų Mamyčių ir Dviejų Dukryčių kvartetas.

Pradžią 1 val. p.p. Programa 4 val. Šokiai 5 val. Įėjimas \$1.50. Piknikas įvyks bet kokiam orui esant! Veiks Darbininko spaudos kioskas su lietuviškos muzikos pokštėlėmis ir knygomis. Visus nuoširdžiai kviečiame!

Dr. Jokūbas J. Štukas, Dir.

Kaip nuvažiuoti: automobiliu imti Cross Island Parkway į Hempstead ir Jamaica Turnpike; arba viena iš dviejų — Franklin Ave. arba Nassau Blvd. iš Southern State Parkway į Hempstead ir Jamaica Turnpike. Parkas yra 2 mylios nuo Belmont Park Track, arti Renken Boulevard.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai tampa milijonais"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.